

SPIL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Jaarverslag 2021

Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân

Juni 2022

Inhoud

Voorwoord	4
A Bestuursverslag	5
1. Het schoolbestuur	5
1.1 Organisatie	5
1.2 Profiel	8
Missie en Visie	8
Kernactiviteiten	8
Strategisch beleidsplan 2019-2023	8
1.3 Dialoog	9
Werkwijze	9
2. Verantwoording beleid	14
Onderwijskwaliteit en corona	15
2.1 Onderwijskwaliteit	15
Werkwijze	16
Inspectiebezoek	21
Bestuurlijke visitatie	21
2.2 Integraal personeelsbeleid	21
Strategische personeelsplanning.....	22
Professionalisering.....	22
Vitaliteit	22
Werkwijze	22
De gevolgen van het personeelsbeleid.....	25
Uitkeringen na ontslag.....	25
Werkdrukmiddelen.....	26
Privacy (AVG) en Veiligheidsbeleid.....	26
Sociale Veiligheidsbeleving.....	26
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken	26
Huisvesting	26

2.4 Financieel beleid	27
Werkwijze	27
De gevolgen van het financieel beleid.....	28
Analyse financieel resultaat.....	28
Resultaat.....	28
Baten.....	28
Lasten.....	29
Investerings	29
Verwachting op de lange termijn (continuïteitsparagraaf).....	30
Gevolgen corona.....	32
Risicoprofiel	32
Financiële ontwikkelingen in kengetallen	33
Signaleringswaarde vermogen	33
Reserves.....	34
3. Raad van Toezicht (RvT).....	36
Inleiding	36
Zelfevaluatie RvT en werving nieuwe leden	36
Bestuurswisseling	36
Activiteiten Raad van Toezicht	37
Toezichtsvisie en toezichtskader	37
Financiën en risicomanagement.....	37
4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)	39
Inleiding	39
Instemming.....	39
Uitgestelde beleidsdocumenten	40
Samenwerkingen	40
Overige adviezen en activiteiten	41
B Bijlage - overzicht.....	42
C Jaarrekening	43

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân (SO Fryslân). Er is ook dit jaar door de medewerkers van SO Fryslân en haar scholen hard gewerkt om het onderwijs voor onze leerlingen optimaal vorm te geven. Dat doen we zoveel mogelijk samen met de leerlingen en alle betrokkenen. Daarbij moet gedacht worden aan ouders, zorginstellingen, jeugdhulpverlening, gemeenten, samenwerkingsverbanden van het primair en voortgezet onderwijs, bedrijven en instellingen. Fantastisch dat iedereen zich inzet voor kwetsbare leerlingen. Nieuwe wetgeving zal er toe leiden dat deze partijen nog gemakkelijker afspraken kunnen maken in het belang van de leerlingen. Dit moet vervolgens leiden tot beter onderwijs, betere zorg en minder thuiszitters. SO Fryslân heeft in deze samenwerking haar bijdrage geleverd en er samen met alle medewerkers, de Raad van Toezicht (RvT) en de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraden ((G)MR-en) voor gezorgd dat de leerlingen optimaal konden leren en genieten op school. Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van het schoolbestuur.

Horizontale verantwoording

Dit jaarverslag is voor de stichting een belangrijk middel om zich horizontaal te verantwoorden. Belanghebbenden kunnen een gedrukte samenvatting ervan opvragen via info@so-fryslan.nl. Het volledige jaarverslag is eveneens te vinden op de website van de stichting www.so-fryslan.nl. Via deze voortdurend geactualiseerde website en intranet worden personeel, ouders en andere belanghebbenden steeds geïnformeerd over alle beleidsontwikkelingen. De organisatie legt op die manier zowel intern als extern verantwoording af over de ontwikkelingen binnen SO Fryslân op alle beleidsterreinen.

Richtinggevend voor de inhoud van dit verslag zijn:

- de informatie zoals verspreid via de website
- de aan de GMR verstrekte beleidsdocumenten
- het Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- de managementrapportages over 2021.

Het jaarverslag voldoet aan de eisen zoals die door de overheid aan de jaarrapportage van een onderwijsinstelling worden gesteld.

Drs. M. Pruiksmā
Voorzitter College van Bestuur

G.J. Diever MSc
Lid College van Bestuur

SO Fryslân
Morra 2-3, 9204 KH Drachten
Tel. 0512- 584594
Website: www.so-fryslan.nl
E-mail: info@so-fryslan.nl
Kamer van Koophandel: 59619295
Bestuursnummer 42665
Organisatiecode 6042665

A Bestuursverslag

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Stichting SO Fryslân is een overkoepelende organisatie waar zeven scholen op twaalf locaties deel van uitmaken. Het bestuursbureau is gevestigd aan de Morra 2 te Drachten.

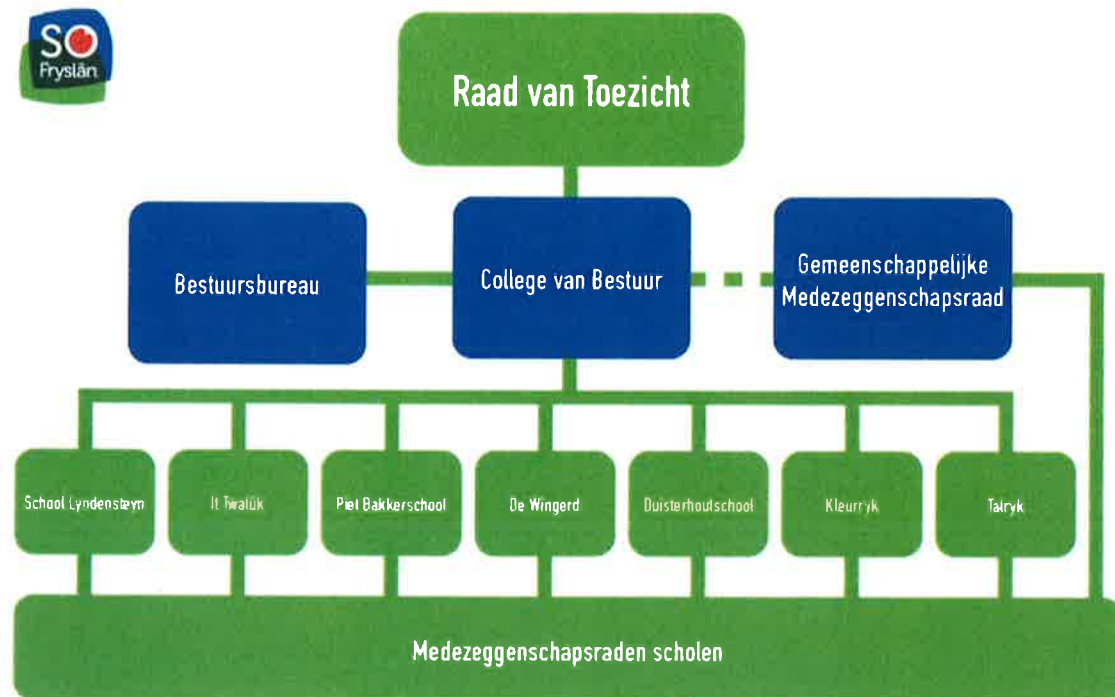
In Damwoude	 De Wingerd
In Sneek	 Piet Bakkerschool
In Drachten	 Kleurryk
In Drachten en De Tike	 Talryk
In Heerenveen en Oosterwolde	 Duisterhoutschool
In Leeuwarden en Franeker	 It Twalûk
In Beetsterzwaag	 School Lyndensteyn

De stichting kent een Raad van Toezicht (RvT), die bestaat uit vijf leden. Het bevoegd gezag is belegd bij de twee leden van het College van Bestuur (CvB). Elke school binnen SO Fryslân heeft een eigen directeur, die samen met de teamleider(s) het Managementteam (MT) vormt. Het team binnen de school bestaat uit het MT samen met alle medewerkers. De tegenspraak is georganiseerd door middel van medezeggenschap. Binnen SO Fryslân is de medezeggenschap als volgt geregeld: elke school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Op stichtingsniveau is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), die wordt gevormd door een afvaardiging vanuit de MR's van de scholen.

Ter ondersteuning van het primaire proces kent het bestuursbureau adviserende functies op het gebied van Personeel en Organisatie (P&O), van Financiën en van Onderwijs en Kwaliteit. Uitvoerende werkzaamheden die niet binnen de kerntaak van SO Fryslân passen, zijn uitbesteed bij instellingen en bedrijven die de expertise doorontwikkelen en de continuïteit borgen. Het gaat dan met name om Financiële Administratie, Personeels- en Salarisadministratie, Juridische Zaken en Huisvesting. Op het bestuursbureau werken een controller, het hoofd P&O met twee medewerkers,

de ambtelijk secretaris en beide leden van het CvB, tijdelijk aangevuld met een kwaliteitsmedewerker.

Onderstaand organogram laat zien hoe de organisatie is opgebouwd.

SPIL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Code Goed Bestuur

Bij de inrichting van de organisatie van SO Fryslân is de Code Goed Bestuur van de PO-Raad als richtlijn gehanteerd. Om goed vorm te geven aan de wettelijk voorgeschreven scheiding van bestuur en toezicht is gekozen voor bestuursorganen in de vorm van een RvT en een CvB, het dualistisch bestuursmodel. Het CvB hanteert de code Goed Bestuur.

College van Bestuur

Het dagelijks bestuur van de stichting SO Fryslân ligt in handen van de twee leden van het CvB. De taken en bevoegdheden van het CvB zijn vastgelegd in het Managementstatuut. In het verslagjaar heeft er een taakwissel plaatsgevonden tussen de leden. Het CvB bestaat uit:

Mevrouw drs. M. Pruiksmā, voorzitter.

Nevenfuncties: voorzitter Wijk- en Speeltuinvereniging Oranjewijk en lid Wijkpanel Oranjewijk.

De heer G.J. Diever MSc, lid.

Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Success for All Nederland; gastdocent Rijks Universiteit Groningen; bestuurslid stichting De Glasblazers en bestuurslid van de landelijke Sectorraad GO (Gespecialiseerd Onderwijs).

Voor de vergoedingen van het CvB verwijzen wij naar de jaarrekening (pagina 64) en naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).

Raad van Toezicht

De taken en bevoegdheden van de RvT zijn vastgelegd in het bijgevoegde Toezichts- en bestuursreglement. Zie voor het Jaarverslag van de RvT hoofdstuk 3.

De Raad van Toezicht bestaat uit:

Mevrouw drs. S. de Graaf

Nevenfuncties: penningmeester van bestuur Stichting Noorderlicht/Huis van de Fotografie; lid Raad van Toezicht ROS Friesland; lid gezamenlijke rekenkamercommissie gemeenten Noardeast Fryslân en Dantumadiel; secretaris van bestuur Stichting Topvolleybal Groningen/Amysoft Lycurgus en lid stuurgroep festival Jazz te Gast, Zuidhorn.

Mevrouw J.E. de Poorte

Nevenfunctie: opleidingsmanager Instituut voor Engineering, Hanzehogeschool Groningen.

Mevrouw mr. M.J.J. Stam-Boots

Nevenfunctie: beleidsmedewerker CVO in Noord- en West-Fryslân, bestuurssecretaris Scholengroep Katholiek Onderwijs Flevoland en Veluwe (per 1 mei 2022).

De heer drs. H. Drenth RA MGA

Nevenfuncties: directeur/openbaar accountant vestiging Assen Verstegen accountants en adviseurs; lid raad van commissarissen Zorg Innovatie Forum te Groningen; voorzitter Raad van Toezicht Oosterlengte in Winschoten; lid Raad van Commissarissen Woonborg in Vries; lid Raad van Toezicht Opron in Veendam; lid Raad van Toezicht Stichting 'Theater over de Noord'; lid Werkveld Advies Commissie Hanzehogeschool; toezichthouder praktijkopleidingen NBA en examinator accountancyvakken RU Groningen.

Dhr. S. Dijkstra

Nevenfuncties: beleidsadviseur Onderwijsinnovatie & ICT bij Ambion; coördinator kennisnetwerk SD-Fryslân en lid van de ledenraad van SIVON.

Gemeenschappelijke medezeggenschap

Bij SO Fryslân vallen meerdere (7) scholen onder het bevoegd gezag. Hierdoor is er een wettelijke verplichting om een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad in te stellen. De GMR vertegenwoordigt de belangen van de Medezeggenschapsraden van de scholen en komt regelmatig bijeen om te vergaderen en te overleggen met het bevoegd gezag. De GMR is bevoegd om voorstellen te doen, standpunten kenbaar te maken, adviezen te geven en instemming te verlenen volgens het GMR-reglement. Er komen zaken aan de orde die voor alle scholen binnen SO Fryslân van belang zijn.

De GMR bestaat uit een personeels- en een oudergeleding. De leden hebben zitting namens de MR van één van de scholen. Een overzicht van de GMR-leden is opgenomen in het jaarverslag van de GMR: zie hoofdstuk 4.

1.2 Profiel

Missie en Visie

Mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking hebben kennis en vaardigheden nodig om hun eigen plaats in de maatschappij te kunnen innemen. Het bijbrengen van deze kennis en kunde vergt een speciale onderwijskundige aanpak. Het onderwijs op de scholen van SO Fryslân is erop gericht om leerlingen met een beperking voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijke en passende plek in de maatschappij. De Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân ondersteunt en stimuleert de afzonderlijke scholen van de stichting bij de uitvoering van deze taak. De vorm van de organisatie volgt uit deze verschillende functies van scholen en koepel.

De bundeling van kennis en vakmanschap op diverse gebieden van het speciaal onderwijs maakt van SO Fryslân een regionaal kenniscentrum op het gebied van speciaal onderwijs. SO Fryslân draagt deze kennis en de bijbehorende visie actief uit naar de maatschappelijke omgeving.

In de praktijk zetten de zeven scholen voor speciaal onderwijs in Fryslân onder de koepel van SO Fryslân zich met grote betrokkenheid in voor hun leerlingen. De leerlingen hebben specifieke ondersteuningsvragen, en dat vergt speciale aandacht. Het doel van het onderwijs op de scholen is het verminderen van de kwetsbaarheid van de leerlingen en het vergroten van hun redzaamheid, zodat ze op hun eigen wijze kunnen functioneren in de maatschappij.

Kernactiviteiten

De eerste kerntaak van SO Fryslân is het faciliteren van de aangesloten scholen bij het verzorgen van speciaal onderwijs voor hun leerlingen. Daarnaast fungeert SO Fryslân als centraal aanspreekpunt voor externe partijen. Het CvB van SO Fryslân bewaakt de doelstellingen van het door de Stichting verzorgde onderwijs en de voortgaande ontwikkeling van dit onderwijs, zoals staat vermeld in het managementstatuut. Verder draagt het CvB zorg voor de synergie tussen de scholen. De inhoud van het beleid is gestuurd door de grote doelen in het Strategisch Beleidsplan. (bijlage 1)

In het verslagjaar stond de organisatie van het onderwijs voorop; om de pandemie onder controle te krijgen waren er twee landelijke lockdowns, bij besmettingen moesten leerlingen, personeel of groepen in quarantaine en in een aantal gevallen leidde het aantal besmettingen tot schoolsluitingen.

Om de achterstanden in te halen die de leerlingen hebben opgelopen door deze problematiek is het ministerie van onderwijs gekomen met een extra financiële impuls: het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). De scholen hebben voor de zomervakantie de plannen voor de NPO-middelen vormgegeven volgens de voorgeschreven systematiek. De inzet is afgestemd met de MR'en van de scholen. Vanwege de opstart per 1 augustus 2021 was een groot deel van de middelen nog niet ingezet per 31 december 2021, de planning is dat dit zal worden ingehaald in de tweede helft van het schooljaar (januari-juli 2022). Er is veelal gekozen voor meer 'handen in de klas' om leerlingen nog beter te kunnen begeleiden. Ook is er achterstand in cultuur, hier zal ook aandacht aan worden besteed in het tweede gedeelte van het schooljaar.

Strategisch beleidsplan 2019-2023

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 SO Fryslân (SBP) wordt het strategisch beleid van de stichting Speciaal Onderwijs Fryslân beschreven: de hoofdlijnen van de koers en de speerpunten voor de komende vier jaar.

De inhoud van dit plan is tot stand gekomen met organisatiebrede inbreng. De teams op de scholen zijn vanaf september 2018 gestart met de vorming van hun schoolplan. Zij hebben de sterke en zwakke aspecten van de school benoemd, met elkaar bepaald welke punten prioriteit hebben om de

komende vier jaar aan te werken en wat hun ambitie is. In januari 2019 is dit proces op de scholen afgerond.

Van alle sterkte-zwakte analyses van de scholen, hun speerpunten en ambities heeft het bestuur van SO Fryslân een analyse gemaakt. De uitkomst daarvan is met de Managementteams en Schoolontwikkelaars van de scholen besproken. Gezamenlijk zijn de prioriteiten voor het SBP van SO Fryslân voor 2019-2023 vastgesteld. Met het resultaat kan het bestuur van SO Fryslân de scholen ondersteunen om het gezamenlijke doel te bereiken, namelijk dat '... leerlingen hun eigen kracht ontwikkelen en straks een zo groot mogelijke kans krijgen om daar te komen waar ze het liefste willen zijn.'

Niet alle ontwikkelingen zijn even dringend, aan sommige onderwerpen wordt al langer gewerkt en niet alles kan tegelijk. Het bestuur heeft de belangrijkste strategische doelstellingen voor de komende jaren uitgekozen:

- **SO Fryslân heeft de cyclus onderwijskwaliteit geïmplementeerd, het bestuur heeft zicht op de ambities en kwaliteit van het onderwijs en op de samenhang hiervan met de schoolontwikkeling en professionalisering.**
- **SO Fryslân heeft zicht op de kwaliteit van de scholen aangaande tevredenheid op de vijf volgende onderwerpen: uitstroom, tussentijdse leeropbrengsten, ouders, leerlingen en medewerkers.**
- **SO Fryslân heeft de visie op leiderschap vanuit draagkracht vormgegeven, de medewerkers zijn er eigenaar van.**
- **De medewerkers van SO Fryslân zijn tevreden over de organisatie en communicatie tussen de scholen onderling en met het bestuur.**
- **SO Fryslân is een aantrekkelijke werkgever.**
- **SO Fryslân werkt extern samen om expertise, kennisdeling en innovatie te bevorderen.**

In het bestuursverslag zijn de bovenstaande strategische doelen te vinden in een blauw kader, met daaronder de Doelen voor het verslagjaar en de Voortgang en aandachtspunten vervolg beschreven.

Toegankelijkheid & toelating

Leerlingen hebben alleen toegang tot onze scholen als zij een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) hebben, afgegeven door de Commissie van Advies van een Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Elke school binnen SO Fryslân heeft een Schoolondersteuningsprofiel, waarin is aangegeven wat de expertise van de school is. Ouders melden hun kind met een TLV aan bij een school met een passende expertise. Het Bestuur streeft ernaar om alle leerlingen die aan de criteria voldoen, binnen de wettelijke termijn op een school te plaatsen.

1.3 Dialoog

Werkwijze

Alle scholen van SO Fryslân bevinden zich binnen de grenzen van de provincie Friesland. Dit betekent dat de Friese cultuur, tweetaligheid, het verschil tussen stad en platteland, de bevolkingsafname en vergrijzing items zijn die binnen de omgeving een rol spelen in meerdere of mindere mate.

Wat de contacten met de omgeving betreft zijn de ouders/verzorgers van een leerling het allereerste aanspreekpunt buiten de school.

Samenwerkingsverbanden

SO Fryslân is op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd in alle samenwerkingsverbanden in de provincie Fryslân die zijn gevormd sinds 1 augustus 2014 het Passend Onderwijs is ingevoerd. Deze organisaties geven de Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) af, waarmee een leerling het onderwijs op één van de scholen voor Speciaal Onderwijs kan volgen. Voor het primair onderwijs is er één provinciaal samenwerkingsverband in Fryslân, voor het voortgezet onderwijs zijn er drie samenwerkingsverbanden in respectievelijk de regio's Noord-Friesland, Zuidwest-Friesland en Zuidoost-Friesland. De deelname van SO Fryslân aan de samenwerkingsverbanden heeft onder andere tot doel om een dekkend onderwijsaanbod in de provincie te borgen, de toelating van leerlingen naar het (V)SO, SBO en PrO te regelen en thuiszitters te voorkomen. Aan deze opdracht wordt gewerkt in bestuursvergaderingen, werkgroepen en andere vormen van overleg.

Contacten in het werkveld

Iedere school heeft in de eigen regio contacten met de RENN4-scholen en het regulier onderwijs, waaronder ook het Speciaal Basisonderwijs (SBO) en het Praktijkonderwijs (PrO). De samenwerking met het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en het praktijkonderwijs wordt gestimuleerd door de Impulsgelden in het kader van het actieplan Baankansen en van het project Arbeidstoeleiding 2020-2021 van het Europese Subsidie Fonds (ESF). Deze subsidies vormen een goede stimulans voor een bredere samenwerkingsstructuur tussen de scholen onderling, de leerlingen en de arbeidsmarkt.

Deze samenwerking staat onder regie van de Arbeidsmarktregio 'Fryslân Werkt!'

Met zorginstellingen als Alliade, waarvan een aantal kinderdagcentra (KDC's) een plek hebben binnen de school, zijn nauwe contacten. Ook Wille! Speciale Kinderopvang is op bijna alle scholen na schooltijd te vinden. Overige zorginstellingen in de regio zoals MEE, Reik en de GGD zijn vaste overlegpartners, waarmee we in gesprek zijn om structureel Onderwijs-Zorgarrangementen in het kader van 'Eén kind, één plan' vorm te geven in de regio.

Overige partners

De gemeentes spelen een belangrijke rol in het leven van de leerlingen, zowel tijdens de schoolloopbaan (vervoer, extra zorg en ondersteuning) als bij de uitstroom richting dagbesteding en (beschut) werk. Ze zijn daarmee een belangrijke partner voor de scholen. Het UWV en het CIZ zijn bepalend bij het afgeven van indicaties, en voor het bieden van stageplaatsen en bij de uitstroom naar werk is het bedrijfsleven onmisbaar.

De professionals van SO Fryslân kunnen voor scholing en ontwikkeling terecht bij het Noordelijk Onderwijs Gilde (NOG), dat in overleg met de stichting specifieke modules, masterclasses en vaardigheidscolleges aanbiedt. De medewerkers kunnen ook andere scholingstrajecten volgen bij het NOG en eventueel andere aanbieders.

Op kwaliteitsgebied wordt er samengewerkt met de adviseurs van Effectief Onderwijs. De diensten van MedPrevent en diverse organisaties die individuele coachingstrajecten verzorgen worden ingezet bij ziekte van medewerkers en de ondersteuning daarbij. Daarnaast zijn er nog veel bestuurlijke en schoolspecifieke organisaties waarmee wordt samengewerkt om aan de ambitie van SO Fryslân te kunnen voldoen.

SO Fryslân heeft zitting in het landelijke bestuur van de sectorraad voor Gespecialiseerd Onderwijs (Sectorraad GO). Zo kunnen innovaties en kennisdeling op het gebied van onder andere Onderwijs en Zorg en Professionaliteit worden gestimuleerd en de belangenbehartiging gerealiseerd.

Tot slot heeft SO Fryslân zitting in de stuurgroep Cultuureducatie onder leiding van expertise- en adviesorganisatie Keunstwurk. Hier vindt de provinciale en gemeentelijke afstemming met het

onderwijsveld plaats rond de besteding van de cultuurgelden volgens de landelijke regeling
Cultuureducatie met Kwaliteit.

Verantwoording doelen Samenwerking

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van de dialoog het volgende hoofddoel geformuleerd:

- **Samenwerking**

SO Fryslân werkt (extern) samen om expertise, kennisdeling en innovatie te bevorderen.

Voor het verslagjaar 2021 zijn daaruit de volgende jaardoelen afgeleid:

- Waar dat bespreekbaar is in de regio, gesprekken voeren om te komen tot een breder aanbod van gespecialiseerd onderwijs, onderwijs en zorg met alle belanghebbenden.
- Het oprichten van een bovenregionaal platform SO-SBO voor kennisdeling, innovaties en het ontwerpen van een doorgaande leerlingontwikkeling.
- Samenwerking met VSO, PrO en MBO in relatie tot de Arbeidsmarktregio Fryslân.
- Samenwerking met ketenpartners zoals gemeenten, instanties, instellingen en belanghebbenden om innovaties te ontwikkelen en beschikbaar te maken voor het onderwijs.

De samenwerking met de ketenpartners, zoals die beschreven is onder Werkwijze, is op natuurlijke wijze ontstaan. In het verslagjaar heeft het bestuur zich daarnaast actief opgesteld in verschillende regio's om een breder aanbod van onderwijs en zorg gestalte te kunnen geven.

Samen Kansrijk

Een voorbeeld van deze actieve samenwerking is het project Samen Kansrijk in Drachten, waar de SO Fryslân-school Kleurryk deel van uitmaakt. In 2021 heeft de stuurgroep de projectgroep Huisvesting & Bouw, Onderwijs & Kwaliteit en Bestuurlijke Inrichting ingesteld. Toegewerkt wordt naar de opening van de nieuwe school in augustus 2024. SO Fryslân is nauw betrokken bij de ontwikkeling van dit project.

Talryk-locatie Unyk

Helaas moesten we constateren dat voor de locatie Unyk, een extra locatie van Talryk Drachten, de pandemie een negatief effect heeft gehad. De summiere aanmelding van nieuwe leerlingen was onvoldoende om de locatie open te houden. Het lopende schooljaar zal uitmaken of dit initiatief opnieuw opgestart kan worden.

Projecten It Twalûk

Onder leiding van een projectleider en twee huisvestingsexperts zijn, met volle ondersteuning van de gemeente Leeuwarden, de contouren bepaald van het projectplan dat onder andere moet leiden tot nieuwbouw van de locatie Larix van It Twalûk in Leeuwarden. Dit is een flinke klus, omdat er samengewerkt wordt met het KDC De Vlieger, onderdeel van zorginstelling Alliade. Dit nieuwbouwproject moet leiden tot de combinatie van een prachtige school (It Twalûk) en een KDC (De Vlieger), waarbij onderwijs en zorg nauw samenwerken. Alhoewel het een ingewikkelde klus is zien we een enorme gedrevenheid vanuit de beide organisaties SO Fryslân en Alliade om de samenwerkingsovereenkomst af te ronden. Er wordt naartoe gewerkt om het nieuwe gebouw te betrekken in januari 2025.

In Franeker werken SO Fryslân, Elan Onderwijsgroep, gemeente Waadhoeke, Samenwerkingsverband PO Friesland en kinderopvang Wille! samen aan de uitvoering van een projectplan. In dit plan,

waarvoor een stuurgroep wordt ontwikkeld, krijgen onderwijs en zorg vorm in een “huiskamer”, worden peuters opgevangen en is er aandacht voor de buitenschoolse opvang. Bij de start van het project werd gelijk al duidelijk hoeveel behoefte er is aan een dergelijke voorziening: de aanmeldingen zijn toegenomen.

Omdat de groep leerlingen van it Twalûk les krijgen in het gebouw samen met de leerlingen van SBO de Bolder in Franeker, zien we dat beide onderwijsvormen elkaar kunnen aanvullen om goed onderwijs te geven. Onder de naam ‘Grutsk’ is een plan opgesteld om ontschotting in de toekomst meer mogelijk te maken.

Kindcentra gemeente Heerenveen.

De Duisterhoutschool is samen met SBO It Oerset gehuisvest in het gebouw It Facet. Omdat het gebouw niet geschikt is voor VSO-leerlingen en er te weinig ruimte is, hebben de besturen van beide scholen de gemeente gevraagd snel met beslissingen te komen die een structurele oplossing voor de toekomst bieden. Dat heeft geresulteerd in een concreet plan van eisen dat met de gemeente gedeeld is. In verband met ruimtegebrek van SBO It Oerset hadden de besturen van SO Fryslân, Stichting Ambion (It Oerset), CVO Bornego, OSG Sevenwolden en de gemeente Heerenveen met spoed een intentieverklaring ondertekend waarin het VSO van de Duisterhoutschool een nieuwe, geschikte locatie toegewezen heeft gekregen per 1 augustus 2021. De vertraging in de doorontwikkeling van het huisvestingsplan VO binnen de gemeente Heerenveen heeft ervoor gezorgd dat er nog geen verhuizing heeft plaatsgevonden.

In Oosterwolde spelen dezelfde factoren een rol, waarbij het voor alle betrokkenen van groot belang is om een goede voorziening voor SO en SBO te behouden voor de regio. De gemeente heeft in 2020 aangegeven zich sterk te maken om deze voorziening te blijven behouden in Oosterwolde.

Toekomstige ontwikkelingen

Voor de Piet Bakkerschool in Sneek concentreren de gesprekken zich voornamelijk op de toekomst van de SO- en VSO-groepen. Er zijn drie schoolbesturen die deze groepen bedienen in Sneek, waarbij de versnippering substantieel is. Het voornemen is om een structurele oplossing te kiezen die de kwaliteit van het onderwijs voor deze leerlingen in de toekomst kan waarborgen. In 2021 zijn hierover weer gesprekken gevoerd. Binnen het VO-Samenwerkingsverband Fultura is een externe projectleider aangesteld om samen met de betrokken collega’s onderzoek te doen naar de mogelijke toekomstbestendige scenario’s met aanbevelingen. Het proces heeft door ziekte en de pandemie wat vertraging opgelopen; de resultaten van dit onderzoek worden in 2022 opgeleverd.

De Wingerd in Damwoude is aangewezen om zich verder te ontwikkelen als een specialistisch kindcentrum. Dit is zichtbaar in de substantiële toename van het aantal leerlingen op De Wingerd.

School Lyndensteyn, die een grote regio bedient, werkt nauw samen met Revalidatie Friesland, de Burgemeester Harmsmaskoalle in Gorredijk en vele andere partijen om leerlingen optimaal onderwijs te kunnen blijven bieden.

Platform SO-SBO.

Het plan om een bovenregionaal platform SO-SBO voor kennisdeling, innovaties en een doorgaande leerlingontwikkeling op te zetten is gerealiseerd in de vorm van een contactpersonen-app. Per 1 januari 2021 is een nieuwe vereniging voor gespecialiseerd onderwijs ontstaan, namelijk de Sectorraad GO. Om een goede en snelle informatievoorziening te kunnen realiseren tussen “landelijk” en de “regio’s” is gekozen voor een structuur van contactpersonen. Voor regio Noord (Friesland, Groningen en Drenthe) zijn per provincie een contactpersoon SO en een contactpersoon SBO ingeschakeld. SO Fryslân vormt de schakel tussen het landelijk niveau en de regio Noord.

Arbeidsmarkt

Onder regie van de Arbeidsmarktregio Fryslân Werkt! vindt overleg plaats tussen het VSO, PrO en MBO over de besteding van de Impulsgelden uit het actieplan Baankansen. In het verslagjaar hebben de scholen van SO Fryslân met een VSO-afdeling uitvoering gegeven aan het actieplan. In 2020 is al bekend gemaakt dat het actieplan Baankansen wordt voortgezet, en inmiddels is er een nieuwe tranche Europese Subsidie Fonds Arbeidstoeleiding beschikbaar. Voor deze extra middelen zijn plannen geschreven in samenspraak met de uitvoerenden op de scholen. De uitvoering hiervan is gestart in september 2021.

Innovatieve samenwerkingen

Het onderzoek en de ontwikkeling van de onderwijsmethode Fit&Vaardig op School voor SO en SBO is van start gegaan, maar heeft vertraging opgelopen door de pandemie. De eerste resultaten zijn al wel binnen, en er zijn aanwijzingen dat er net als in het basisonderwijs ook in het SO en SBO positieve resultaten behaald worden. Er zal een lessenreeks ontwikkeld worden. SO Fryslân is initiatiefnemer van deze innovaties, waarbij UMCG, RUG en Stichting Onderwijs en Samenleven garant staan voor de uitvoering van het onderzoek en de ontwikkeling. Verder is SO Fryslân op bestuurlijk niveau betrokken bij andere kansrijke innovaties, zoals Succes for All.

Het CvB is tevreden over de kansen die binnen de samenwerking tot stand komen en over de bijdrage die ze leveren aan de visie van SO Fryslân. Samenwerken is nooit klaar en zal ook de komende jaren volop aan de orde zijn.

Klachtenbehandeling

SO Fryslân hanteert een eigen Klachtenregeling (bijlage 2). In 2021 is één klacht bij het bestuur ingediend en in overleg met de school afgehandeld.

Bij de landelijke klachtencommissie is geen klacht ingediend.

Bij de externe vertrouwenspersoon zijn in 2021 zeven meldingen van personeelsleden binnengekomen. Met alle betrokkenen is een gesprek geweest met advisering voor vervolgstappen. Daarnaast is in er in 2021 één melding van een ouder binnengekomen dat een leerling niet ondersteund kon worden bij thuisonderwijs.

Meldcode

De scholen van SO Fryslân hanteren de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. In een aantal gevallen is de meldcode doorlopen en dat heeft in 2021 geresulteerd in twee daadwerkelijke meldingen bij Veilig Thuis.

2. Verantwoording beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: de Onderwijskwaliteit, het Integraal personeelsbeleid, de Planning en control Financiën, Huisvesting & facilitaire zaken en het Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door een beschrijving van de werkwijze, waarna een verantwoording van de gestelde doelen vanuit het SBP en, indien van toepassing, een onderbouwing van wetmatigheden volgen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

Ook dit verslagjaar heeft de pandemie helaas enorme invloed op het onderwijs gehad; de hoeveelheid besmettingen nam toe. Regelmatig waren er klas-, afdeling- en zelfs schoolsluitingen. Ook ziekte onder het personeel was een reden tot sluiting, met als uitsmijter eind december een extra week in lockdown. Dit heeft onmiskenbaar invloed gehad op de plannen voor 2021 op elk beleidsterrein. Wat precies op de lange termijn de gevolgen van de coronamaatregelen zullen zijn, is nu nog niet te overzien, maar dat er gevolgen gaan komen is duidelijk. Hoe in het verslagjaar is omgegaan met de maatregelen wordt hieronder geschetst.

Onderwijskwaliteit en corona

Vanaf maart 2020 hebben het bestuur, de directeuren en de GMR ervaring opgebouwd met de uitvoering van de richtlijnen en protocollen vanuit het ministerie en de PO- en GO-raad. De ouders en de medewerkers zijn na elke persconferentie op de hoogte gebracht van de besluiten. Het heeft veel gevraagd van de flexibiliteit en creativiteit van de medewerkers, en daar heeft het bestuur regelmatig zijn waardering over uitgesproken.

Ook in 2021 zijn er twee periodes met een lockdown geweest en hebben de leerlingen van het VSO nog langer thuisonderwijs gehad dan de SO-leerlingen. Ten tijde van de schoolsluiting is er altijd de mogelijkheid van noodopvang aangeboden voor leerlingen van ouders met een cruciaal beroep en leerlingen in een moeilijke thuissituatie. Hier is wisselend gebruik van gemaakt.

De invloed op de korte termijn van deze onzekere en steeds veranderende situatie op het leren van de leerlingen hebben we al kunnen vaststellen: voor een grote groep leerlingen betekent het een terugval in de leerstof. Vanuit het ministerie van OCW is er het Nationale Programma Onderwijs opgesteld en zijn er extra middelen voor het onderwijs beschikbaar gesteld voor de schooljaren 2021-2023. Om een goede keuze te maken is aan ouders en leerkrachten gevraagd waar de meeste behoefte aan is. Deze inventarisatie heeft plaatsgevonden in juni 2021. Op basis van de uitkomsten hebben de scholen een analyse en daarna plannen gemaakt om deze extra middelen in te zetten op basis van de menukaart die is opgesteld door het ministerie. De scholen hebben deze plannen expliciet opgenomen in het jaarplan 2021-2022. De uitgaven van deze middelen zijn verantwoord in de exploitatie van 2021.

Ook voor de geplande inspanningen van de scholen op het gebied van onderwijsontwikkeling en professionalisering heeft de buitengewone situatie gevolgen gehad; zie voor verdere details de betreffende paragrafen.

2.1 Onderwijskwaliteit

SO Fryslân wil het beste voor haar leerlingen. Dat betekent dat de landelijke standaard weliswaar als voldoende wordt beschouwd, maar dat de ambitie is om de lat hoger te leggen. Het bestuur streeft niet naar 'voldoende' maar naar 'goed' onderwijs en naar zeer tevreden leerlingen, ouders en personeelsleden.

De kernvraag daarbij is: Wanneer zijn we tevreden?

Het bestuur is pas tevreden als alle leerlingen op school leren wat ze kunnen leren (tussentijdse leeropbrengsten) en als de leerlingen goed uitstromen naar vervolgonderwijs of naar een goede passende plek in de maatschappij (uitstroom). Daarnaast gaat het om tevreden leerlingen, ouders en personeelsleden.

Werkwijze

Bestuurlijk toezicht

Het bestuur van SO Fryslân heeft tot taak, om toezicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en zo nodig aan te zetten tot verbetering. Dat betekent toezicht houden op onvergelykbare grootheden, want wat voor de ene school goed is, hoeft dat voor de andere school nog niet te zijn. Het bestuur kan en wil dan ook niet centraal vaststellen wat er in de praktijk moet gebeuren om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken of te behouden; de scholen hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun leerlingen te bieden wat ze nodig hebben.

De inhoud van het onderwijskundig handelen mag dan per school verschillen, over het geheel van SO Fryslân wordt wel een hoog kwaliteitsniveau nagestreefd. De eisen die de Inspectie aan scholen oplegt voor een 'voldoende' beoordeling, gelden binnen SO Fryslân als het minimum. Er wordt meer verwacht, van alle scholen binnen de stichting.

Om dat te bereiken vraagt SO Fryslân van de scholen om op vergelijkbare wijze hun eigen handelen tegen het licht te houden, zo nodig verbeteringen na te streven en hiervan verslag te doen aan het bestuur. En dat niet één keer, maar als doorlopend proces, waarbij telkens de vragen worden gesteld: wat willen we bereiken (thema ambitie), hoe staan we er nu voor (thema inzicht in de huidige kwaliteit) en wat moet er gebeuren om naar ons doel toe te groeien (thema ontwikkeling). Deze drie vragen komen op elk niveau weer in een andere vorm terug, vanaf de individuele leerling tot het groepsniveau, binnen het team medewerkers en op schoolniveau. Uiteindelijk berust de kwaliteit van SO Fryslân op de gezamenlijke kwaliteitsniveaus van de scholen, elk in hun eigen situatie.

Onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs: waar is dat aan af te meten? Wij denken aan de leerresultaten van de leerlingen, aan de plek waar ze uiteindelijk terecht komen, aan een soepel lopende of lerende schoolorganisatie en aan de vraag of leerlingen, ouders en medewerkers tevreden zijn over hun school. Al deze aspecten bepalen voor een deel of het onderwijs van goede kwaliteit is. Sommige aspecten zijn te vatten in duidelijke cijfers en percentages (denk aan tussentijdse leeropbrengsten of uitstroomcijfers), op andere deelgebieden is de stand van zaken (de 'opbrengst') alleen in woorden te beschrijven en niet hard te meten. En het vergelijken van de resultaten van de scholen onderling is niet rechtstreeks mogelijk, want de uitgangspositie is voor elke school anders.

Om het kwaliteitsbeeld van SO Fryslân als geheel te bepalen is een rijtje cijfertjes dus niet genoeg. Daarom is de belangrijkste vraag van het bestuur aan de scholen uiteindelijk niet wát ze precies hebben bereikt, maar òf ze voldoende bezig zijn met het behouden en verbeteren van de kwaliteit van hun specifieke onderwijs, en hòe ze dat doen. Ofwel: wat is de ambitie, is het duidelijk hoe het er nu voor staat (zicht op kwaliteit) en op welke manier wordt naar de ambitie toegewerkt (ontwikkeling)? Met als belangrijke toevoeging: wordt dit streven gedragen in alle geldingen van de school, zodat er op alle niveaus over meege gedacht wordt? Dit laatste wordt samengevat in de term 'professionele dialoog': het zijn de betrokken professionals die samen met elkaar de antwoorden op de drie basisvragen moeten vormgeven en daarmee 'eigenaar' zijn van het streven naar behoud en verbetering van de kwaliteit.

Cyclus Onderwijskwaliteit

Door steeds dezelfde thema's in de basisvragen centraal te stellen, waarbij elke school zijn eigen invulling kan geven, worden de onvergelykbare grootheden toch samengesmeed tot een overkoepelend beeld van het onderwijs binnen SO Fryslân. De werkwijze die hiervoor is gekozen staat bekend als de 'Cyclus Onderwijskwaliteit'. Het begrip Cyclus geeft daarin het belangrijkste kenmerk van deze manier van werken weer: vanuit de ambitie die is geformuleerd en het inzicht in de huidige stand van zaken wordt een plan gemaakt om de kwaliteit te behouden (borgen) en de verbeteren. Dat plan wordt uitgevoerd en naar aanleiding van de resultaten bijgesteld, waarna de cyclus opnieuw start: het Plan-Do-Check-Act-principe van Deming.

Opbrengstgericht Werken

Om te kunnen beoordelen wat er nodig is wordt op elke school de Cyclus Opbrengstgericht Werken (OGW) toegepast. Dat is: het systematisch vaststellen van de doelen en standaarden en daarna het verzamelen van de benodigde informatie over allerlei deelgebieden, zoals de tussentijdse leeropbrengsten, de leerlingenuitstroom van de afgelopen jaren, de interne werkwijze en de mate waarin leerlingen, ouders en medewerkers tevreden zijn over de school. Deze gegevens moeten systematisch en inzichtelijk worden vastgelegd en geanalyseerd. De uitkomst hiervan leidt tot de vragen:

- Is de school tevreden over de gerealiseerde resultaten, vergeleken met de schoolstandaard?
- Wat gaat goed?
- Wat moet beter, op korte en lange termijn?

Op grond van de antwoorden worden beslissingen genomen over de te volgen koers: wat moet er dit jaar gebeuren, wat moet er daarna in het volgende jaarplan en wat is het doel voor de lange termijn, dat wordt opgenomen in het volgende schoolplan?

Samen ontwikkelen

De manier van werken met deze cyclus is door SO Fryslân samen met de scholen ontwikkeld in de loop van de jaren en wordt nog steeds verder verfijnd. Het beleidsstuk 'Cyclus Onderwijskwaliteit' geeft een overzicht van de gebieden waarop de scholen uiteindelijk verslag uitbrengen aan het bestuur: de 'Opbrengstschalen'. Al werkend met het systeem wordt steeds iets duidelijker welke inhoud de cyclus krijgt binnen de scholen. Het kwaliteitssysteem is in ontwikkeling en de werkwijze verandert mee.

Posters

Om de Cyclus Onderwijskwaliteit overzichtelijk te maken is het proces samengevat in de vorm van een illustratie. De scholen kunnen aan de hand van deze 'posters', die letterlijk een beeld geven van de toegepaste werkwijze, aan belangstellenden hun werkwijze uitleggen en verantwoorden. Per school is soms nog een eigen illustratie uitgewerkt om de werkwijze nog beter op de specifieke situatie toegesneden te laten zien.

Figuur 1 Poster Bestuurstoezicht
Onderwijskwaliteit

Onderstaand een schematische samenvatting van de in 2021 door de scholen aangegeven tevredenheid.

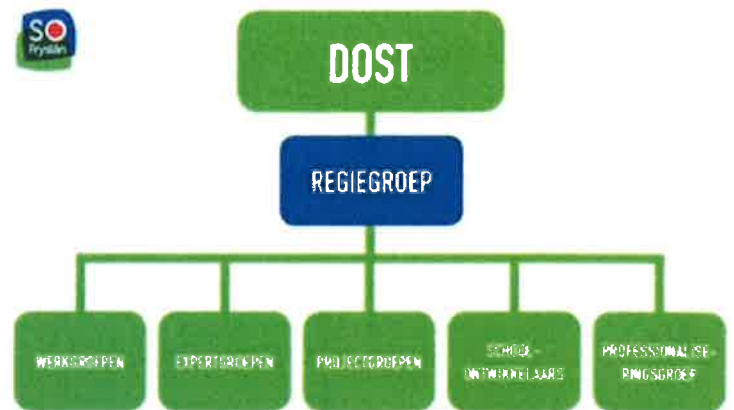
	<i>Duisterhout</i>	<i>It Twalûk</i>	<i>Kleurryk</i>	<i>Piet Bakkerschool</i>	<i>School Lydensteyn</i>	<i>Talryk</i>	<i>De Wingerd</i>
<i>Leerling</i>							
<i>Ouder</i>							
<i>Medewerker</i>							
<i>Tussentijdse leeropbrengsten</i>							
<i>Uitstroom</i>							 *

*Bij het VSO van De Wingerd is een hogere uitstroom gerealiseerd dan verwacht werd conform de OntwikkelingsPerspectief Plannen (OPP's) van de leerlingen, die zo'n 2 jaar voor uitstroom zijn opgesteld.

Werkwijze gezamenlijke onderwijsontwikkeling

Het CvB wil niet alleen zicht hebben op de onderwijskwaliteit op de scholen, maar wil de gezamenlijke onderwijsontwikkeling op de scholen ook stimuleren en faciliteren. Hiervoor zijn diverse werk-, expert- en projectgroepen ingericht die de gezamenlijke onderwijs-ontwikkeling vormgeven.

De Regiegroep coördineert de gang van zaken en draagt zorg voor de communicatie met het directeurenoverleg op stichtingsniveau (DOST). De uiteindelijke besluiten worden door het DOST genomen. Deelnemers aan deze groepen zijn directeuren, teamleiders, leerkrachten, stafpersoneel en een lid van het CvB.

SPL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Verantwoording doelen Onderwijskwaliteit

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van de onderwijskwaliteit het volgende hoofddoel geformuleerd:

- **Cyclus onderwijskwaliteit**

SO Fryslân heeft de cyclus onderwijskwaliteit geïmplementeerd, het bestuur heeft zicht op de ambities en kwaliteit van het onderwijs en op de samenhang hiervan met de schoolontwikkeling en professionalisering.

Voor het verslagjaar 2021 zijn uit het hoofddoel de volgende jaardoelen afgeleid:

- A. *De scholen geven tijdens de DO's samen met het bestuur de verifiërende werkwijze van de cyclus onderwijskwaliteit vorm.*

Evaluatie 2020-2021: Het werken op verifiërende wijze, oftewel het nagaan of werkelijk tot stand is gekomen wat in de jaarplannen wordt beloofd, is minder toegepast dan verwacht. Het jaardoel is slechts deels behaald. Er zou per school op één onderdeel praktijkervaring worden opgedaan met de verifiërende werkwijze. Dit is niet bij alle scholen tot uitvoer gekomen; corona zal hierin een rol spelen. Vergeleken met de vastgestelde ambitie en de visie van SO Fryslân van de Cyclus Onderwijskwaliteit is sprake van achterstand.

Aanbevelingen 2021-2022: Schooldirecteuren zullen komend schooljaar het bewaken van en werken aan de cyclus onderwijskwaliteit zichtbaar moeten maken, niet alleen op papier, maar ook de effecten ervan in de praktijk. De invoering van het nieuwe waarderingskader moet hier als nieuw uitgangspunt bij worden aangehouden. Het verhogen van de kwaliteit van de zelfevaluaties, het visiteren van scholen onderling, is hierbij een belangrijk aandachtspunt voor het nieuwe jaarplan. De

onderwijskundige rol van de directeur zal in de verantwoordelijkheidsverdeling tussen directeur en bestuur belangrijk worden. Het bestuur voert naast de directie-overleggen (DO's) nog verificatie-activiteiten uit in de vorm van schoolbezoeken, klassenbezoeken en consultatie op schoolniveau.

- B. Het bestuur legt de opbrengsten en afspraken van de besproken opbrengstschalen overzichtelijk vast.*

Evaluatie 2020-2021: Het doel is behaald conform de verwachting. Tijdens de DO's zijn er afspraken gemaakt, die vastgelegd zijn in het stichtingsoverzicht van de opbrengstschalen. Het doel is om grip te krijgen op de ontwikkeling en vooruitgang zichtbaar te maken. Tevens zijn de opbrengstschalen geëvalueerd, aangescherpt en opnieuw vastgesteld.

Aanbevelingen 2021-2022: Het continueren van de huidige werkwijze.

- C. De scholen hebben een werkwijze ontwikkeld om de kwaliteit van de zelfevaluaties te borgen.*

Evaluatie 2020-2021: Dit doel is niet behaald. In corona-tijd had het doel in verhouding geen urgentie, zodat ervoor is gekozen om de scholen niet open te stellen voor delegaties van externe scholen. Dit doel wordt doorgeschoven naar het nieuwe schooljaar.

Actiepunt 2021-2022: Dit onderwerp blijven agenderen.

Het volgende hoofddoel in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van de onderwijskwaliteit is:

- **Zicht op kwaliteit**

SO Fryslân heeft zicht op de kwaliteit van de scholen aangaande tevredenheid op de vijf volgende onderwerpen: uitstroom, tussentijdse leeropbrengsten, ouders, leerlingen en medewerkers.

Voor het verslagjaar 2021 zijn uit het hoofddoel de volgende jaardoelen afgeleid:

- A. De scholen kunnen de cyclus onderwijskwaliteit per onderwerp uitleggen en onderbouwen, van norm, tot uitvoering, analyse en tevredenheid.*

Evaluatie 2020-2021: De resultaten van dit jaardoel zijn ongunstiger dan verwacht. Door onder andere de omstandigheden rond corona is dit onderdeel onderbelicht gebleven. Niet alle peilingen zijn afgenomen, hierdoor ontstaat een fragmentarisch beeld.

- B. De scholen kunnen zich op een toegankelijke wijze verantwoorden aan de belanghebbenden, o.a. in presentatie naar het team en leesbaar (voor ouders) op de website.*

Evaluatie 2020-2021: Op dit gebied zijn de resultaten conform de verwachting: het op een toegankelijke wijze uitleggen van de verantwoording en de 'professionele dialoog' zijn op een deel

van de scholen verbeterd. Over de hele linie is nog niet het gewenste niveau bereikt. Dit geldt ook voor de verantwoording en dialoog op stichtingsniveau.

Actiepunt 2021-2022:

De scholen moeten komend schooljaar op alle vijf de onderwerpen kunnen aantonen:

- Wat ze willen: wat vinden ze goed, wat is de norm?
- Waar ze staan: de verantwoorde resultaten zijn meetbaar en de effectiviteit van het onderwijs kan aangetoond worden in (tussentijdse) leeropbrengsten en in de kwaliteitscultuur van de school. De analyse en interpretatie van de resultaten zijn de basis voor het vormgeven van het doelgericht werken aan de kwaliteit op de vijf onderwerpen.
- Hoe ze gaan bereiken wat ze willen. In het jaarplan van de school zijn de doelen operationeel gemaakt. De school kan de effectiviteit van de ontwikkelingen en interventies laten zien en verantwoordt deze aan de belanghebbenden, onder andere de ouders en het intern toezicht (MR).

De samenhang van de cyclus onderwijskwaliteit met de opbrengsten op leerling- en teamniveau worden hierdoor inzichtelijker gemaakt.

Inspectiebezoek

SO Fryslân zou voor 1 augustus 2021 in aanmerking komen voor een regulier vierjaarlijks onderzoek van bestuur en scholen. Vanwege de coronapandemie heeft de inspectie besloten het aantal reguliere vierjaarlijkse onderzoeken op locatie te beperken. De contactinspecteur heeft aangegeven dat dit nu in het najaar van 2022 zal worden gepland.

Op 7 oktober heeft er een stelselonderzoek plaatsgevonden naar Leskwaliteit op de Duisterhoutschool. Tijdens het onderzoek zijn er vier lesobservaties uitgevoerd. De bevindingen van het onderzoek dragen bij aan de jaarlijkse rapportage in de Staat van het Onderwijs die uitkomt in april 2022 (het Onderwijsverslag).

Bestuurlijke visitatie

Schoolbesturen kunnen veel leren van een frisse blik van buiten. Bestuurlijke visitatie is een krachtig instrument voor schoolbesturen om stappen te zetten in hun professionalisering.

Leden van de PO-Raad hebben in de Strategische Agenda afgesproken dat alle schoolbesturen meedoen aan een bestuurlijke visitatie en dat de PO-Raad deze faciliteert.

In 2021 was SO Fryslân geen deelnemer aan dit traject.

2.2 Integraal personeelsbeleid

Bij de analyse van de huidige situatie is vanuit de scholen het onderwerp 'integraal personeelsbeleid' als aandachtspunt naar voren gekomen. Onder integraal personeelsbeleid verstaat SO Fryslân: het regelmatig en systematisch afstemmen van inzet, kennis en bekwaamheden van de individuele werknemer op de ambities van de school. Uitgangspunt is de samenhang tussen de ambitie, de huidige onderwijskwaliteit (zoals vastgesteld in de cyclus onderwijskwaliteit) en het personeelsbeleid, zodat de scholen in staat worden gesteld om het doel 'onze leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op een zo zelfstandig mogelijke plek in onze maatschappij' te bereiken.

Het integraal personeelsbeleid van waaruit SO Fryslân werkt wordt vertaald in een continue werkwijze, waardoor er blijvend aandacht is voor het onderhouden van de bekwaamheden en het welzijn van het personeel. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt met scholing die specifiek is ontwikkeld voor de leerlingpopulatie van SO Fryslân, worden starters structureel begeleid, hebben we oog voor participatiebanen en is er grip op verzuim.

Binnen het integraal personeelsbeleid van SO Fryslân worden de volgende deelgebieden onderscheiden, met elk hun eigen beleidskader: Strategische personeelsplanning, Professionalisering en Vitaliteit.

Strategische personeelsplanning

De strategische personeelsplanning staat in dienst van het realiseren of continueren van de ambities van de school. Hierbij gaat het zowel om de kwantiteit als om de kwaliteit van personeel: het continu afstemmen van vraag en aanbod.

Professionalisering

Ook het onderdeel Professionalisering van het integraal personeelsbeleid houdt verband met het realiseren of continueren van de ambities van de school. Een onderzoekende houding van de medewerkers is hierbij van belang, en die leidt weer tot toenemende eigen verantwoordelijkheid. De ontwikkeling van de medewerkers wordt vastgelegd in het eigen dossier en is gekoppeld aan bekwaamheidseisen.

Vitaliteit

De kwaliteit van onderwijs wordt voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit en de vitaliteit van het personeel. Vitaliteit is daarbij een breed begrip, dat draait om het goed kunnen functioneren in de combinatie van werk en privé, de balans tussen uitdaging en overbelasting, tussen perspectief en verbondenheid met de eigen werksituatie, op elk moment van de loopbaan. SO Fryslân streeft naar het zo goed mogelijk inzetten van kwaliteit, talent en bevlogenheid van medewerkers ten behoeve van de ambities van de school. SO Fryslân heeft aandacht voor de loopbaanwensen van het personeel en aandacht voor het ontwikkelen van acties op het gebied van in-, door- en uitstroom om het uitgangspunt van SO Fryslân als aantrekkelijk werkgever vorm te geven.

Werkwijze

Bij het tot stand komen van beleidskaders wordt de inbreng van de scholen als uitgangspunt genomen: waar is behoefte aan? Wat zijn voor de praktijk werkende oplossingen? De eigen verantwoordelijkheid van personeelsleden en de autonomie van de scholen staat steeds meer voorop. Er is steeds vaker sprake van een samenwerking tussen de scholen en het bestuursbureau bij het creëren van kaders, in plaats van een van boven opgelegde benadering. Met dit proces zijn we in 2019 gestart en de komende jaren zullen we er met veel enthousiasme vervolg aan geven.

SO Fryslân volgt daarnaast de landelijke ontwikkelingen en voldoet aan de cao PO en overige wet- en regelgeving. Eventueel wordt dit opgenomen in de planning & controlcyclus van P&O. Het bestuur stelt zich tot taak om de verantwoordelijkheden die de medewerkers hebben optimaal te benutten, in het kader van eigenaarschap conform de vastgestelde visie op leiderschap.

Verantwoording doelen Integraal personeelsbeleid

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van het personeelsbeleid het volgende hoofddoel:

- **Leiderschap**

SO Fryslân heeft de visie op leiderschap vanuit draagkracht vormgegeven, de medewerkers zijn eigenaar van deze visie.

Voor het verslagjaar 2021 zijn daaruit de volgende jaardoelen afgeleid:

1. *SO Fryslân doet praktijkervaring op met de implementatie van de visie op leiderschap.*

Praktijkervaring wordt opgedaan in kleine stapjes. Als gevolg van de corona gaat dit wel trager dan gewenst. Om hier meer grip op te krijgen is het wenselijk dat P&O dit onderwerp structureel en op de juiste momenten (in aansluiting op de nieuwe jaarplannen) op de agenda's zet; van de MT-overleggen, het eigen P&O-overleg en BBO+ (in samenhang met onderwijskwaliteit en financiën). Daarnaast geeft de visie op leiderschap steeds meer richting aan de adviezen die P&O geeft.

Een volgend hoofddoel In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van het personeelsbeleid is:

- **Integraal personeelsbeleid**

SO Fryslân is een aantrekkelijke werkgever.

De werkgroep Strategisch Boeien & Binden heeft als doel de in-, uit-, en doorstroom van het personeel te beïnvloeden én in te springen op de ontwikkelingen die SO Fryslân nog te wachten staan, onder andere de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Het uitgangspunt hierbij is: SO Fryslân is een aantrekkelijk werkgever.

Er is een klankbordgroep ingericht, bestaande uit medewerkers van de diverse scholen, die inbreng levert voor de (nog verder) te ontwikkelen notities, aanvullingen heeft gegeven en ideeën heeft ingebracht voor het boeien en binden van personeel. Sinds voorjaar 2020 is SO Fryslân aangesloten bij Schoolplein Noord (Noord-Nederland), een platform waar opleiders, besturen en werkzoekenden samenkomen en vacatures worden gedeeld. Daarnaast heeft SO Fryslân de digitale besturenmarkt van NHL/Stenden bijgewoond en een promotiefilm opgenomen.

De volgende jaardoelen voor het verslagjaar 2021 zijn uit het hoofddoel afgeleid:

A. Strategische personeelsplanning: Het Functieboek SO Fryslân is in het schooljaar 2020-2021 vastgesteld en geïmplementeerd. Het jaardoel voor 2021 was, om vanuit dit Functieboek op

stichtingsniveau de visie op Leraar L12 en op schoolniveau de visie op onderwijsassistent C te ontwikkelen, vast te stellen en te implementeren. Op initiatief van de PGMR moet voorts jaarlijks worden getoetst of de kaders werkverdelingsplan SO Fryslân moeten worden aangepast. Daarnaast stond voor 2021 het ontwikkelen van een kadernotitie Stage als doel.

Visie op Leraar 12: Aan de directeuren en teamleiders is input gevraagd over de visie op Leraar 12. Vervolgens is de visie in concept opgesteld, nog een aantal malen besproken met de MT's van de scholen en het DOST, definitief vastgesteld en op dit moment ligt de visie ter instemming bij de GMR.

De voortgang van het jaardoel voor de visie op Leraar 12 wordt gerealiseerd volgens afspraak. Na vaststelling van de visie wordt op schoolniveau bepaald welke medewerkers nu en in de toekomst leraar 12 kunnen worden.

Kadernotitie Stage: Aan de directeuren, teamleiders en een stagecoördinator is input gevraagd over de kadernotitie Stage. Vervolgens is de notitie in concept opgesteld, nog een aantal malen besproken met de MT's van de scholen en het DOST, definitief vastgesteld en heeft de GMR instemming verleend. Hiermee is dit jaardoel behaald. De regels omtrent stage treden in werking per 1 augustus 2022.

B. Professionalisering: als doelen in 2021 stonden binnen de Professionalisering drie onderwerpen op de planning: het ontwikkelen van de kadernotitie Scholing, het oriënteren op het digitaal bekwaamheidsdossier en aandacht voor de implementatie van de kadernotitie Professionele dialoog.

Kadernotitie scholing: de werkgroep Professionalisering is gestart met de kadernotitie Scholing. Het streven is dat de notitie in schooljaar 2021-2022 gereed is.

Digitaal bekwaamheidsdossier: de werkgroep Professionalisering heeft input verzameld bij directeuren en teamleiders om te bepalen aan welke eisen een digitaal bekwaamheidsdossier moet voldoen. Daarnaast is bepaald dat het systeem van InCntrl het meest passend lijkt voor SO Fryslân. Afsproken is dat in het schooljaar 2021-2022 wordt gestart met de inrichting van dit systeem en dat scholen zelf de keuze maken of zij hier vanaf de start bij aansluiten of later.

Implementatie professionele dialoog: de individuele scholen zijn bezig met het uitrollen van de professionele dialoog. De ene school is hier verder mee dan de andere, door corona is deze ontwikkeling vertraagd. P&O ondersteunt de scholen bij deze implementatie.

C. Vitaliteit: als jaardoelen waren voor het deelgebied Vitaliteit het oriënteren op het beleidskader Vitaliteit en daarna op de onderliggende kadernotitie Mobiliteit op de planning gezet.

Vitaliteit P&O heeft zich georiënteerd op het beleidskader Vitaliteit. Om dit ook onder de aandacht te brengen bij de scholen stond het geagendeerd op het IDOST in het najaar van 2021. Wegens corona wordt dit verschoven naar februari 2022.

P&O heeft zich nog niet georiënteerd op de kadernotitie Mobiliteit. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is dit onderwerp minder urgent geworden. Daarnaast is het beleidskader richtinggevend en daarom is het wenselijk dat dit eerst wordt ontwikkeld.

Naast het werken aan de jaardoelen reserveert P&O tijd voor (het inspringen op) landelijke ontwikkelingen en de planning en control, waaronder formatie en werkverdelingsplan.

Eveneens een hoofddoel In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van het personeelsbeleid betreft de onderlinge communicatie:

- **Communicatie**

SO Fryslân haar medewerkers zijn tevreden over de organisatie en communicatie tussen en van de scholen onderling en het bestuur.

Voor het verslagjaar 2021 is daaruit het volgende jaardoel afgeleid:

1. *De communicatie tussen de scholen onderling en het bestuur vindt plaats via de mogelijkheden van Teams en Intranet.*

Dit jaardoel is ongunstiger verlopen dan gepland, omdat de werkgroep Communicatie, die hiervoor een stappenplan zou ontwikkelen, dit onderwerp nog niet op de agenda gehad heeft. Dit onderwerp wordt via de regiegroep opgepakt om komend halfjaar verder vorm te geven.

Het bestuur is daarentegen wel tevreden over de mogelijkheden en het gebruik van Teams en Intranet in de praktijk tot nu toe. Het is nodig om de komende jaren de vele toepassingen van het systeem verder te gaan benutten. Het stappenplan, dat de werkgroep communicatie hiervoor zal opstellen, zal hiervoor handvatten bieden.

De gevolgen van het personeelsbeleid

Uitkeringen na ontslag

In verslagjaar 2021 is € 100.826 uitgekeerd aan transitievergoeding. De transitievergoeding is uitgekeerd aan personeel dat uit dienst is getreden vanwege een beëindigingsovereenkomst met wederzijds goedvinden.

De aandacht die SO Fryslân heeft voor de loopbaanwensen van het personeel en aandacht voor het ontwikkelen van acties op het gebied van in-, door- en uitstroom (Boeien & Binden) hebben als doel om het uitgangspunt van SO Fryslân als aantrekkelijk werkgever vorm te geven. Dit zal naar verwacht ook tot gevolg hebben dat een deel van de werkloosheidskosten wordt voorkomen.

Uitvloeisel van het gevoerde personeelsbeleid is dat er bij twee voormalige werknemers sprake is van uitkeringen voor risico en rekening van de werkgever. Als er echt sprake is van ontslag worden hierbij de kaders van het participatiefonds in acht genomen.

Werkdrukmiddelen

In 2021 is er een bedrag van € 519.260 ontvangen voor de Werkdrukmiddelen¹. Op schoolniveau wordt gezamenlijk door het MT en de teams besloten waar de werkdrukmiddelen voor worden ingezet. Dit wordt opgenomen in het werkverdelingsplan. De personeelsgeleding van de MR (P-MR) heeft ingestemd met de inzet van deze extra middelen om de werkdruk te verlagen. De middelen zijn gedurende het schooljaar op verschillende manieren aangewend, vaak voor de extra inzet van onderwijsassistenten en/of verzorgingsassistenten.

Privacy (AVG) en Veiligheidsbeleid

SO Fryslân heeft als doel gesteld om in mei 2020 te werken volgens de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming met betrekking tot de privacy van de leerlingen, ouders en medewerkers. Hiervoor is een werkgroep AVG ingesteld. Deze groep heeft een introductie rond het thema Privacy georganiseerd in het verslagjaar. De werkgroep is op koers voor het toepassen van de verplichtingen rond de AVG in april 2020.

De directeuren van de scholen hebben er in het verslagjaar voor gekozen om het papieren Veiligheidsbeleid over te zetten naar het digitale Veiligheidsbeleid volgens de systematiek van *School & Veiligheid*. In de loop van het schooljaar is hiermee een start gemaakt. Het voordeel van het digitale Veiligheidsbeleid is het kunnen delen van inzichten en protocollen, zodat alle scholen op de hoogte zijn van de laatste stand van zaken.

Sociale Veiligheidsbeleving

De Inspectie voor het Onderwijs (IvHO) heeft alle scholen verplicht om de Sociale Veiligheidsbeleving van alle leerlingen in kaart te hebben en de resultaten hiervan door te geven. Aan deze verplichting hebben alle scholen voldaan.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Huisvesting

Stimulering Duurzame Energie

In 2021 is een subsidieaanvraag ingediend in het kader van de regeling Stimulering Duurzame Energie. De subsidie, bestemd voor het investeren in zonnepanelen voor It Twalûk, is toegewezen. De uitvoering is uitgesteld vanwege corona maar zal in 2022 plaatsvinden.

Nieuwe locatie

In 2021 was er rekening gehouden met een extra investering in een nieuwe locatie van de Duisterhoutschool in Heerenveen. De beoogde locatie heeft een andere bestemming gekregen, waardoor er opnieuw gezocht moet worden naar een nieuwe plek. De plannen zijn doorgeschoven naar kalenderjaar 2022. Deze investering betreft eerst een korte termijn oplossing; samen met de gemeente wordt gewerkt aan een lange termijn huisvestingsoplossing.

¹ De minister van Onderwijs verstrekt vanaf schooljaar 2018-2019 extra middelen voor het verminderen van de werkdruk binnen het onderwijs. Voor bovengenoemd schooljaar is dit € 155,55 per leerling. Dit loopt op naar € 285 per leerling in schooljaar 2021/2022. De P-MR heeft instemmingsrecht over de inzet van deze werkdrukmiddelen.

Bouwplannen

Voor School Lyndensteyn worden plannen ontwikkeld voor (ver)nieuwbouw, waarvoor een huisvestingsaanvraag is ingediend. Met de gemeente Opsterland is hier overleg over in het kader van de actualisatie van het integraal huisvestingsplan.

De SO-locatie Larix van It Twalûk in Leeuwarden is sterk verouderd. Voor dit gebouw staat nieuwbouw gepland in 2023. Hierbij wordt samenwerking gezocht met het KDC De Vlieger (Alliade). De projectgroep is druk bezig met de locatiekeuze en met de vorm van samenwerking. Vermoedelijk zal de nieuwbouw begin 2024 òf begin 2025 gereed zijn, afhankelijk van al dan niet gefaseerd bouwen.

Voor de VSO-locatie van It Twalûk is een verduurzamingstraject in gang gezet. In 2021 vinden de voorbereidingen plaats; de uitvoering staat gepland voor 2022.

Voor het al in eerdere jaren gestarte nieuwbouwproject 'Samen Kansrijk' in Drachten heeft in 2021 de architectenselectie plaatsgevonden. De nieuwbouw staat gepland voor 2024.

ICT

In het verslagjaar is er opnieuw geïnvesteerd in het mogelijk maken om thuis te werken en het op afstand lesgeven aan de leerlingen.

2.4 Financieel beleid

Werkwijze

De beleidsnotitie Planning & Control (P&C) is een belangrijk instrument van het financieel management. Met de P&C-cyclus wordt systematisch inhoud gegeven aan het richting geven (het besturen ofwel Planning) en het op koers houden (beheersen ofwel Control) van de organisatie. Via deze P&C is de allocatie van middelen geregeld. De budgetten op school- en bestuursniveau worden jaarlijks vastgesteld naar aanleiding van het beleidsstuk Personeelsformatie Speciaal Onderwijs Fryslân, dat op 30 januari 2017 is vastgesteld. In het afgelopen jaren was de stichting 'in control', doordat de kosten in de pas zijn gebleven met de baten en er op totaalniveau conform de begroting gehandeld is.

De begroting komt tot stand in overeenstemming met de statutaire bepalingen en de daaraan gekoppelde P&C-cyclus. De begroting van de stichting wordt gevormd door de samenvoeging (consolidatie) van de schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting. De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de schoolbegroting. Het CvB legt periodiek verantwoording af aan de RvT over de financiële stand van zaken.

Vermogensbeleid

SO Fryslân is een financieel gezonde organisatie. Al enige jaren heeft SO Fryslân te maken met een sterke vermogenspositie. In 2016 is het Vermogensbeleid vastgesteld, dat onder meer ten doel heeft om het eigen vermogen te laten afnemen omdat het opbouwen van een sterke vermogenspositie geen intrinsieke doelstelling van SO Fryslân is.

Vanaf het kalenderjaar 2016 wordt daarom gewerkt met een negatieve begroting. Het vermogensbeleid maakt onderdeel uit van de P&C-cyclus. Periodiek wordt het vermogensbeleid bijgesteld.

In het voorjaar van 2022 zal het Risicoprofiel van de stichting geactualiseerd worden, vervolgens zal het Vermogensbeleid worden aangepast.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het is de bedoeling om in de toekomst de scholen van SO Fryslân grotendeels energieneutraal te laten draaien. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft inmiddels een subsidie SDE (Stimulering Duurzame Energie) toegekend voor vier van de scholen. Naast deze subsidie zal SO Fryslân zelf ook moeten investeren.

In 2021 is de Intentieovereenkomst ontzorgingsprogramma verduurzaming klein maatschappelijk vastgoed ondertekend met de Provincie Fryslân. Er is subsidie beschikbaar gesteld voor het in beeld brengen van de acties die moeten worden ondernomen om te komen tot de gewenste energietransitie.

De gevolgen van het financieel beleid

Analyse financieel resultaat

Onderstaand wordt het resultaat van 2021 op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2021 en de realisatie in 2020.

Samenvatting exploitatieoverzicht

(x € 1.000)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil 2021
Baten				
(Rijks)bijdragen OCW	28.517	28.003	29.534	1.531
Overige overheidsbijdr.	166	136	191	55
Steunpunt	1.101	1.053	985	-68
Overige baten	776	738	1.082	344
	30.560	29.930	31.792	1.862
Lasten				
Personele lasten	26.494	26.596	27.297	701
Afschrijvingen	540	575	425	-150
Huisvestingslasten	1.731	1.753	1.814	61
Instellingslasten	1.830	1.701	2.056	355
	30.595	30.625	31.593	968
Financiële baten	1	0	0	0
EXPLOITATIESALDO	-34	-695	199	894

Resultaat

In 2020 was er sprake van een negatief exploitatiesaldo van € 34.000. Dit resultaat was hoger dan begroot. Het kalenderjaar 2021 sluit af met een positief resultaat van € 199.139, tegenover een begroot negatief resultaat van € 695.000. In grote lijnen kan het verschil worden verklaard door hogere bijdragen vanuit OCW vanwege aanpassing van de bekostiging (specifiek NPO-gelden), lagere premies op de loonkosten, het niet uitvoeren van 'impulsen in het Onderwijs' in verband met corona en vrijval vanuit de voorziening onderhoud.

Vooraf de verwerking van de NPO-middelen hebben een substantiële invloed op het exploitatiesaldo. Het resultaat op deze middelen (€ 529.000) is geparkeerd in de vorm van een bestemmingsreserve op de balans per 31 december 2021, zodat ze in de komende periode alsnog ingezet kunnen worden.

Baten

De Rijksbijdragen vallen in 2021 hoger uit door een nabetaling over 2020-2021 vanuit het Ministerie. De personele bekostiging 2020-2021 is bijgesteld met 3,156%. Verder heeft het Ministerie de

eerdergenoemde NPO-middelen beschikbaar gesteld. Hierdoor zijn de rijksbijdragen substantieel hoger dan werd verwacht. De Overige overheidsbijdragen zijn eveneens hoger dan begroot, door het verantwoord van verschillende projecten.

Het Steunpunt heeft te maken met lagere baten vanuit de samenwerkingsverbanden, doordat de verplichtingen die voortvloeien uit het Tripartiete-akkoord afnemen door het natuurlijk verloop van personeel. De overige baten vallen vooral hoger uit, door detachering van personeel en een hogere opbrengst van verhuur.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten vallen 3% hoger uit dan begroot. Dit komt zowel door een stijging van de salarisniveau's als een grotere omvang van het personeelsbestand. De salariskosten zijn gestegen met 2,25% als gevolg van het onderhandelaars-akkoord CAO PO. Bovendien had SO-Fryslân in het verslagjaar te maken met de inzet van meer personeel door leerlingengroei op een aantal scholen en een relatief hoog ziekteverzuimpercentage. Dit had voorfinanciering en hoge vervangingskosten tot gevolg.

Afschrijvingen

De afschrijvingen vallen lager uit dan verwacht. Dit komt onder andere door het niet in gebruik nemen van een nieuwe locatie in Heerenveen (Duisterhoutschool). Voor de inrichting van dit nieuwe gebouw was een relatief hoog bedrag meegenomen voor de inrichting. Ook is de investering in zonnepanelen (Twalûk) niet in 2021 uitgevoerd. Beide genoemde investeringen zijn doorgeschoven naar kalenderjaar 2022. Verder zijn er in 2020 nog 'desinvesteringen' opgevoerd. Dit zorgt ook voor lagere afschrijvingslasten.

Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten vallen iets hoger uit dan begroot. Bij It Twalûk (locatie Larix) is een nieuwe unit geplaatst vanwege de groei van het aantal leerlingen. Deze éénmalige kosten (€ 75.000) zijn verwerkt in de exploitatie. Bovendien zijn de energiekosten van school Lyndensteyn hoog uitgevallen; dit bleek te maken te hebben met 'instellingen van apparatuur' bij het zwembad.

Overige instellingslasten

Onder deze post worden diverse uitgaven verantwoord. Vooral de post 'deskundigenadvies' laat een overschrijding zien. Voor het project 'Samen Kansrijk' zijn specialisten ingehuurd om de onderwijskundige samenwerking soepel te laten verlopen. Verder speelt op meerdere scholen huisvestingsproblematiek door renovatie en nieuwbouw. Hier is ook de benodigde expertise voor ingehuurd: school Lyndensteyn (renovatie), Duisterhoutschool (nieuwe locatie) en It Twalûk (nieuwbouw). De private lasten (onderdeel van de rubriek Overige Instellingslasten) vallen lager uit, omdat buitenschoolse activiteiten, bijvoorbeeld schoolreizen, niet zijn doorgegaan.

Financiële baten en lasten

Vanwege het berekenen van negatieve rente bij commerciële banken is het surplus aan liquide middelen gesteld bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Het ministerie berekent geen positieve/negatieve rente. Hierdoor zijn de financiële baten bijna nihil.

Investerings

In onderstaand overzicht zijn de werkelijke investeringen afgezet tegen de investeringsbegroting. In 2021 is er ruim binnen de begroting gehandeld. De voorgenomen investering in zonnepanelen voor It

Twalûk is doorgeschoven naar 2022. De investering in zonnepanelen voor de Piet Bakkerschool waren aan de hoge kant begroot, de realisatie valt lager uit.

De inrichting van de nieuwe locatie van de Duisterhoutschool zal worden doorgeschoven naar het volgende kalenderjaar.

Verder zijn op alle scholen de investeringen achtergebleven bij de begroting. Dit heeft deels te maken met mutaties in het management en met uitstel van investeringen in verband met corona.

Investeringen (x € 1.000)	Begroting	Realisatie	Vershil
Zonnepanelen Piet Bakker	200	68	132
Zonnepanelen It Twalûk	150	0	150
Inrichting locatie Duisterhout	600	0	600
Inventaris en apparatuur (ICT)	333	294	39
Andere vaste bedrijfsmiddelen	171	106	65
Totaal	1.454	468	986

Verwachting op de lange termijn (continuïteitsparagraaf)

De Begroting 2022 maakt deel uit van de rollende meerjarenbegroting². Deze geeft een financiële doorkijk naar het kalenderjaar 2025. Uitgaande van gelijkblijvende leerlingenaantallen vanaf de laatste teldatum laat de meerjarenprognose geen grote bewegingen zien. In december 2021 zijn de begroting 2022 en de Meerjarenbegroting 2023-2025 goedgekeurd en vastgesteld. Eén van de belangrijkste uitgangspunten is dat scholen meer autonomie en verantwoordelijkheid hebben. Daarom zijn ze vanaf 2021 uitgerust met een eigen algemene reserve en is de bekostiging van de school bepalend voor het opstellen van de schoolbegroting.

Meerjarenraming SO Fryslân (x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025
Rijksbijdragen	28.581	28.328	28.389	28.446
Overige overheidsbijdr.	136	136	136	136
Overige baten	1.477	1.476	1.476	1.477
	30.194	29.940	30.001	30.059
Personele lasten	26.888	25.877	25.938	25.996
Afschrijvingen	500	529	529	529
Huisvestingslasten	1.593	1.586	1.586	1.586
Instellingslasten	1.803	1.798	1.798	1.798
	30.784	29.790	29.851	29.909
EXPLOITATIESALDO	-590	150	150	150

Voor 2022 wordt er een negatief saldo begroot. Dit is in overeenstemming met de beleidslijn Vermogensbeleid.

² 'Rollend' houdt in, dat de meerjarenbegroting ieder kalenderjaar wordt bijgesteld op grond van exploitatieresultaten en nieuwe inzichten in de ontwikkeling van baten en lasten.

Personele bezetting in FTE over meerdere jaren

Schooljaar	2021/2022*	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2024/2025
Management/Directie	19,99	19,99	19,99	19,99	19,99
Onderwijzend personeel	152,90	152,90	152,90	152,90	152,90
Overige medewerkers	190,27	190,27	190,27	190,27	190,27
Flexibele schil (detacheringen)	3,82	3,82	3,82	3,82	3,82
Totaal	366,98	366,98	366,98	366,98	366,98
<i>Leerlingenaantallen</i>	<i>1182</i>	<i>1182</i>	<i>1182</i>	<i>1182</i>	<i>1182</i>

* Peildatum 01-01-2022

SO Fryslân beschikt over voldoende beheersinstrumenten, zoals de 'interne en externe flexibele schil' rond het vaste personeelsbestand, om te voorkomen dat het kostenniveau te hoog blijft in verhouding tot het aantal leerlingen.

In het beleid van SO Fryslân wordt op grond van de demografische ontwikkelingen in het verzorgingsgebied geen rekening gehouden met een scenario van afnemende krimp van de leerlingenaantallen. Daarom wordt in de personeelsbezetting over meerdere jaren het aantal fte's constant gehouden.

Prognosebalansen SO Fryslân

(x € 1.000)

	Werkelijk 31-12-21	Prognose 31-12-22	Prognose 31-12-23	Prognose 31-12-24
ACTIVA				
Materiële vaste activa	3.134	4.041	4.012	3.983
Vorderingen	3.021	3.021	3.021	3.021
Liquide middelen	6.090	4.094	3.744	3.395
Totaal activa	12.245	11.155	10.777	10.398
PASSIVA				
Eigen vermogen				
* Algemene reserve	4.286	3.905	4.016	4.034
* Bestemmingsreserves				
* Privaat	829	829	829	829
* Projecten	400	300	200	100
* Professionalisering	402	243	83	0
* NPO	529	179	50	0
* Communicatieplan	114	64	14	0
* Personele reserve	506	456	406	356
Voorzieningen	862	862	862	862
Kortlopende schulden	4.318	4.318	4.318	4.318
Totaal passiva	12.245	11.155	10.777	10.498

In het bovenstaande is rekening gehouden met de investeringen en de begrote resultaten uit de meerjarenbegroting.

Zoals al eerder aangegeven, is SO Fryslân voldoende flexibel om te kunnen voorkomen dat het kostenniveau in verhouding te hoog wordt. Baten en lasten kunnen tijdig in evenwicht worden gebracht door in te grijpen in de flexibele schil van het personeelsbestand. Tevens zijn er beheersmaatregelen in de materiële sfeer getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken; langlopende verplichtingen worden waar mogelijk vermeden om soepel in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden.

Gevolgen corona

Het Ministerie heeft voor schooljaar 2021-2022 aanvullende bekostiging beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstanden die zijn veroorzaakt door corona, de zogenaamde NPO-gelden. Voor SO Fryslân is dit een bedrag van 1,7 mln. De verantwoording over augustus-december 2021 is verantwoord in de exploitatie. De niet bestede middelen zijn verantwoord in een bestemmingsreserve.

Risicoprofiel

Op 8 juli 2019 is het financieel risicoprofiel opnieuw opgesteld voor stichting SO Fryslân. Door middel van de uitgevoerde risicoscan heeft SO Fryslân zicht verkregen op de belangrijkste financiële risico's, de (aanwezige) beheersmaatregelen, de werking van de beheersmaatregelen en de netto risico's³ waarvoor de vorming van een buffervermogen noodzakelijk is. In 2022 zal het risicoprofiel geactualiseerd worden.

Na enkele jaren Passend onderwijs (acht teldatums) kan er geconstateerd worden dat er van onvoorziene en onbeheersbare daling van het aantal leerlingen als gevolg van de invoering van dit nieuwe stelsel geen sprake is. Dit is mede te danken aan de positieve verevening in de provincie Fryslân. Een positieve verevening kenmerkt zich door een laag verwijzingspercentage naar het speciaal onderwijs ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Er is geen sprake van een onvoorziene of onbeheersbare daling.

Na onderzoek blijkt dat stichting SO Fryslân voldoende flexibel is om kostenremanentie (na-ijlende kosten) op te vangen. Hiermee kunnen baten en lasten weer tijdig in evenwicht worden gebracht. Tevens zijn de juiste beheersmaatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Mocht zich in de toekomst toch nog een onverwachte gebeurtenis voordoen die een negatieve invloed heeft op het behalen van doelstellingen, dan is er voldoende buffervermogen aanwezig. Met al deze maatregelen heeft SO Fryslân de risico's tot een minimum beperkt.

Periodiek zullen de financiële risico's herijkt worden (eenmaal per 3 jaar). Het risicoprofiel is voortdurend een aandachtspunt en maakt deel uit van de P&C-cyclus bij het opstellen van de begroting en bij het vaststellen van de jaarrekening. In het voorjaar van 2022 zal er weer een herijking plaatsvinden.

³ Een netto risico is een risico dat overblijft na het dempende effect van beheersmaatregelen. Bij het inschatten van kans en gevolg is het van belang de getroffen beheersmaatregelen in ogenschouw te nemen. Kans en gevolg worden dus ingeschat op netto risico.

Financiële ontwikkelingen in kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven.

	2020	2021	2022	2023	2024
Balans					
Weerstandsvermogen	22,5%	22,2%	19,8%	18,7%	17,7%
Solvabiliteit	63,5%	64,7%	61,3%	59,9%	58,9%
Liquiditeit	2,04	2,11	1,65	1,57	1,49
Exploitatie					
Rentabiliteit	-0,1%	0,6%	-2,0%	0,5%	0,5%
Huisvestingsratio	5,8%	5,9%	5,3%	5,5%	5,5%

Weerstandsvermogen

Binnen de Primaire Onderwijssector wordt er bij een weerstandsvermogen dat tussen de 10% en 40% van de rijksbijdragen ligt, uitgegaan van een gezonde financiële situatie. Het percentage is echter sterk afhankelijk van het risicoprofiel van de betrokken onderwijsinstelling. Bij een hoger risicoprofiel is er een grotere buffer nodig om tegenvallers op te kunnen vangen. Over 2021 zijn de baten circa 32 miljoen euro (Rijksbijdrage 30 miljoen) en bedraagt het eigen vermogen circa 7.0 miljoen euro. Hierdoor ontstaat er een weerstandsvermogen van 22,2%.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt bepaald door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het balanstotaal. Voor de stichting is dit percentage 64.7%. Binnen de sector Primair Onderwijs wordt een normpercentage van 33,33% gehanteerd. Hier zit de stichting in het verslagjaar ruim boven.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook de betalingen van salarissen en de bekostiging van investeringen, kan voldoen. Het betreft een verhoudingsgetal tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. De norm is 'groter dan 1' en met een liquiditeit van 2,11 in 2021 voldoet de stichting hier ruim aan.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het 'resultaat uit de gewone bedrijfsvoering' uit te drukken in een percentage van het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. Voor het kalenderjaar 2021 is er bewust een negatief resultaat begroot en een negatieve exploitatie gerealiseerd. De rentabiliteit in 2021 bedraagt 0.6% positief.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio 5,9% geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Als signaleringswaarde wordt een maximum van 10% gehanteerd.

Signaleringswaarde vermogen

Het Ministerie heeft zogenaamde signaleringswaarden ontwikkeld om bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen in beeld te brengen. Aanleiding was de conclusie van de Inspectie in 2018 in 'De Financiële Staat van het Onderwijs 2017' dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk

toenemen. Een financieel gezonde organisatie is nodig om leerlingen zoveel mogelijk te blijven bedienen van goed onderwijs, maar dat neemt niet weg dat besturen niet onnodig geld moeten oppotten.

SO Fryslân heeft het opstellen van de 'Risicoanalyse' opgenomen in de P&C-cyclus. Deze analyse wordt periodiek uitgevoerd door een externe partij. De risicoanalyse bepaalt welke financiële buffer (reserves) minimaal moet worden aangehouden om risico's financieel af te kunnen dekken en welk deel als 'surplus' kan worden aangemerkt.

In 2016 is in dit verband het vermogensbeleid ontwikkeld, waarin het surplus is vertaald naar bestemmingsreserves die vanuit strategische en tactische doelen (Strategisch beleidsplan) zijn vastgesteld. Vanaf het kalenderjaar 2016 wordt er gewerkt met een negatieve exploitatiebegroting door te investeren in een aantal beleidsterreinen. Hierdoor zal het surplus op het vermogen geleidelijk afnemen in de komende jaren. Uitgaande van de formules die het Ministerie hanteert voor de berekening van het normatieve publiek eigen vermogen (signaleringswaarde), zit de stichting € 67.169 boven deze norm.

Reserves

Naast de algemene reserve beschikt de stichting over een aantal zogenaamde bestemmingsreserves. In de vergadering van december 2019 heeft de RvT ingestemd met het voorstel tot herschikken van het eigen vermogen.

Bestemmingsreserve Professionalisering

Het scholingsbeleid wordt onder andere vormgegeven door professionaliseringsactiviteiten via het Noordelijk Onderwijs Gilde (NOG). Jaarlijks wordt 40% van deze kosten bovenschools gefinancierd.

Bestemmingsreserve Communicatieplan

Recent is er een intern en extern communicatieplan opgesteld. Om deze plannen te realiseren is een incidentele investering nodig. Hierbij wordt gedacht aan een tijdelijke communicatiemedewerker: twee dagen in de week gedurende twee jaar.

Bestemmingsreserve Personeel

Naar aanleiding van de Strategische personeelsplanning voor de komende jaren is er een bedrag gereserveerd voor incidentele omstandigheden.

Bestemmingsreserve Projecten

In de vergadering van de RvT van 2 april 2014 is besloten om een Bestemmingsreserve Projecten aan te houden. Bij het herschikken van vermogen per 31 december 2019 is deze reserve opnieuw op peil gebracht.

Bestemmingsreserve NPO (Nationaal Programma Onderwijs)

In ingang van schooljaar 2021-2022 zijn onder de noemer Nationaal Programma Onderwijs (NPO) extra middelen beschikbaar gesteld om achterstanden in het onderwijs die zijn veroorzaakt door de corona-pandemie in te lopen. Tegenover deze subsidie staan de lasten met betrekking tot dit project. Het saldo van deze middelen is per 31 december geparkeerd in de bestemmingsreserve NPO.

Privaat

De bestemmingsreserves privaat hebben veelal betrekking op de uit het verleden opgebouwde gelden die niet uit publieke middelen verkregen zijn. Hierbij moet gedacht worden aan rente-

inkomsten, giften en ouderbijdragen. Er is een algemene private reserve, om de scheiding tussen publiek en privaat aan te houden.

Verder worden er voor de buitenschoolse activiteiten zogenaamde schoolfondsen bijgehouden, bestaande uit de bijdragen van ouders. Deze schoolfondsen worden ingezet voor bijzondere dagen en schoolreizen.

Algemeen Publiek

Aan de Algemene reserve publiek wordt het resultaat over het kalenderjaar toegevoegd of onttrokken.

Overige informatie

Prestatiebox

In 2021 is er een bedrag van € 142.581 ontvangen voor de Prestatiebox⁴ over de periode januari-juli 2021. Deze middelen zijn door de scholen ingezet voor de professionalisering van het onderwijspersoneel, door een gedeelte van het bedrag toe te voegen aan het scholingsbudget. Daarnaast zijn de middelen ingezet voor onder andere museum- en jeugdconcertbezoek, drama, het Uur Cultuur en de workshop Cultuurklapper. Ook in het kader van de cultuureducatie heeft er museum- en jeugdconcertbezoek plaatsgevonden. Deze subsidie is voor het laatst toegekend in schooljaar 2020-2021.

Projectplan ESF Arbeidstoeleiding Friesland en Impulsgelden Baankansen

Evenals voorgaande jaren zijn de beschikbare gelden afkomstig uit de ESF-subsidie ingezet voor arbeidstoeleiding in de vorm van branchecursussen in de sectoren Zorg & Welzijn, Land & Tuinbouw en Techniek.

Daarnaast zijn er Impulsgelden voor Baankansen door de Arbeidsmarktregio Friesland aangevraagd en wederom toegekend door het Rijk. Ook deze zijn conform de aanvraag ingezet in het verslagjaar.

Fonds Cultuurparticipatie/Meer muziek in de klas

Een aantal scholen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om projectplannen bij het Fonds Cultuurparticipatie in te dienen voor verschillende subsidies. Toegekend zijn bijvoorbeeld Muziekimpuls en Versterking Cultuureducatie VSO.

Internationalisering

Er is geen sprake van internationalisering binnen stichting SO Fryslân in 2021.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

SO Fryslân hanteert Inkoop- en aanbestedingsbeleid.

⁴ De minister van Onderwijs verstrekt de komende vijf schooljaren (2015/2016 tot en met 2019/2020) per schooljaar bijzondere bekostiging via de Prestatiebox voor het realiseren van afspraken uit het bestuursakkoord en in het kader van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift 'Beleggen en belenen' zijn vertaald in het Treasurystatuut. In de vergadering van 17 juni 2020 heeft de RvT dit statuut opnieuw vastgesteld in verband met nieuwe wet- en regelgeving vanuit het ministerie van OC&W.

3. Raad van Toezicht (RvT)

Inleiding

Het jaar 2021 stond ook voor de Raad van Toezicht in het teken van corona en coronamaatregelen van de overheid die regelrecht ingrepen op de gang van zaken op de scholen. Leerkrachten, kinderen en ouders hebben dit jaar ieder op hun eigen wijze invulling moeten geven aan het onderwijs dat niet voluit gegeven kon worden zoals we dat het liefst zien. Zeker omdat het om kwetsbare kinderen en gezinnen gaat had dit onze aandacht. Het was een zware opgave voor iedereen. De Raad spreekt haar waardering uit voor alle inzet die vanuit de medewerkers is gedaan om, ondanks alle beperkende maatregelen, het onderwijs zoveel mogelijk doorgang te laten vinden.

Voor de RvT vielen door de maatregelen ook afspraken en schoolbezoeken weg. De vergaderplanning is uitgevoerd in fysieke vergaderingen waar het kon, en met behulp van Teams waar het door maatregelen anders moest. Het coronabeleid en de daarbij horende maatregelen werden op elke bijeenkomst intensief besproken. Verder waren onder andere de bestuurlijke samenwerking Samen Kansrijk en 'passend onderwijs' belangrijk thema's.

In totaal heeft de Raad in 2021 zes keer vergaderd. De Raad van Toezicht heeft -voor zover het binnen haar competenties ligt- vastgesteld dat SO Fryslân in 2021 de van toepassing zijnde wettelijke voorschriften heeft nageleefd.

Zelfevaluatie RvT en werving nieuwe leden

De RvT heeft in mei van dit jaar conform de statuten onder begeleiding van bureau Roel en Jasper een zelfevaluatie georganiseerd. Hierbij was ruim aandacht voor de waarden van de Stichting, het samenspel in de Raad en de rollen en taken van de toezichthouder. Omdat volgens rooster van aftreden ook drie vacatures moesten worden vervuld is de evaluatie ook verbonden met het opstellen van profielen voor de nieuwe toezichthouders. Vervolgens heeft de werving van nieuwe toezichthouders plaatsgevonden. Benoemd zijn per 1 augustus dhr. Dijkstra, mevr. De Poorte en mevr. De Graaf (voorzitter). Afscheid werd genomen van mevr. Dikken, dhr. Schagen en dhr. Joosen.

Bestuurswisseling

Via gesprekken met de remuneratiecommissie gaf het CvB te kennen dat na de besprekingen met RENN4, die niet tot een fusie hebben geleid, het wenselijk was om de rolverdeling en omvang van het CvB te bespreken en dit te baseren op de behoefte van de organisatie en de persoonlijke ambities van de leden van het CvB. Deze evaluatiegesprekken met het CvB hebben er uiteindelijk toe geleid dat de RvT met ingang van 1 augustus 2021 mevr. Pruikma tot voorzitter en dhr. Diever tot lid van het CvB heeft benoemd. Dhr. Diever verzocht daarbij zijn taakomvang terug te brengen tot 0.4 fte omdat, gezien de ingezette koers rond organisatieontwikkeling (eigenaarschap lager in organisatie), een kleiner CvB wenselijk en mogelijk is. Dit besluit is in goed overleg en afstemming met de GMR genomen. De RvT heeft daarbij aangegeven de rol en formatiewisseling in overleg met het CvB te monitoren.

Activiteiten Raad van Toezicht

In juni heeft de nieuwe Raad van Toezicht met het CvB een plezierige informele bijeenkomst gehad, waarin persoonlijke kennismaking centraal stond. In oktober heeft de raad een beleidsmiddag georganiseerd om, naast het bespreken van onze werkwijze, de eerste werkafspraken te maken voor de komende periode. Kernwoorden van alle leden over de gewenste werkwijze zijn: Vertrouwen, open, alles bespreekbaar, aandacht voor balans tussen RvT en CvB, rolvastheid, samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de vergaderingen.

Toezihtsvisie en toezichtskader

Zoals afgesproken in de zelfevaluatie heeft de RvT een begin gemaakt met de opstelling van een nieuw toezichtskader. De RvT vindt het belangrijk om een toezichtskader vast te stellen als kompas voor de RvT en het CvB, met daarin de ijkpunten waarop het toezicht zich met name richt. Het eerste concept hiervoor is ontwikkeld en zal verder worden besproken in het voorjaar van 2022. De Raad van Toezicht onderschrijft de algemene uitgangspunten van de code "Goed Onderwijsbestuur", opgesteld door de PO-Raad. Het principe "pas toe en leg uit" maakt hier onderdeel van uit. De positionering en de rol van het intern toezicht is ingericht volgens deze uitgangspunten. De Raad heeft vastgesteld dat er geen sprake is van situaties van potentieel tegenstrijdig belang. De Raad van Toezicht heeft -voor zover het binnen haar competenties ligt- vastgesteld dat SO Fryslân in 2021 de code heeft nageleefd.

Scholingsplan RvT

De RvT onderschrijft conform de Code Good Governance nut en noodzaak van adequate scholing. Nieuwe leden gaan in 2022 deelnemen aan de leergang voor startende RvT en de voorzitter volgt de leergang voor voorzitters van VTOI-NVTK. Deelname van leden van de RvT aan studiedagen en dergelijke gaat verder in overleg.

Bezetting commissies

Agendacommissie: mevr. Pruiksma, mevr. De Graaf, dhr. Jansen

Financiële commissie: dhr. Drenth, dhr. Dijkstra, dhr. Faber, dhr. Diever

Remuneratiecommissie: mevr. Stam, mevr. De Graaf

De nevenfuncties van de toezichthouders zijn opgenomen onder 1.1. Organisatie - pagina 7.

Vergoedingsregeling Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen op jaarbasis € 6.000. De voorzitter ontvangt € 8.000. De vergoedingsregeling is gebaseerd op een VTOI-richtlijn.

Financiën en risicomanagement

De financiële positie van de organisatie, waaronder de vermogenspositie, is stabiel. Hierbij blijft het bewaken van het in balans houden van inkomsten en uitgaven een significante opdracht. Uit de in de jaarrekening opgenomen cijfers valt te constateren dat het jaar 2021 met een positief saldo is afgesloten. Er is binnen de begroting gehandeld. Het financieel meerjarenperspectief ziet er door stabiele leerlingenaantallen de komende jaren positief uit. Wij concluderen dat de stichting 'in control' is. In verband met de afname van categorie 2 en 3 leerlingen is overigens op termijn alertheid geboden.

Het CvB van SO Fryslân is verantwoordelijk voor de implementatie en de werking van de interne risicobeheersing - en controlesystemen. Deze omvatten beleidsvorming, processen, taken en het beïnvloeden van gedrag van betrokkenen en andere aspecten van de organisatie die het mogelijk maken de doelstellingen te realiseren. Voorts is het CvB er mede voor verantwoordelijk om potentieel wezenlijke fouten, verliezen, fraude of de overtreding van wetten en regelgeving te

voorkomen, dan wel vroegtijdig te signaleren. De RvT is van mening dat het CvB daarin voldoende adequaat heeft gehandeld. Binnen de stichting wordt gewerkt met een Planning & Control-cyclus die bewaakt wordt door de controller van de stichting. Dit 'living document' wordt voortdurend bijgesteld om de kwaliteit te verbeteren. De RvT heeft vastgesteld dat SO Fryslân in 2021 de financiële middelen rechtmatig heeft verkregen en doelmatig heeft besteed.

De RvT heeft conform de statuten artikel 7 lid 5 de begroting 2022, het jaarverslag 2020 en het strategisch/tactisch meerjarenplan goedgekeurd. De externe accountant had diverse malen contact met de financiële commissie en de RvT. Met de raad is het accountantsverslag 2020 besproken en met de commissie zijn recente ontwikkelingen in de verslaglegging en aandachtspunten voor de controle 2021 doorgenomen. De samenwerking verliep goed. Het contract tussen SO Fryslân en de accountant is in 2021 verlengd.

4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Inleiding

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) SO Fryslân heeft in 2021 negen keer vergaderd. Alle geplande vergaderingen konden doorgaan. Wel hebben de meeste vergaderingen online met behulp van het platform Microsoft Teams plaatsgevonden. Alleen in september had de GMR de mogelijkheid op locatie bij elkaar te komen, op 1,5 m. afstand.

Daarnaast zijn er twee onlinebijeenkomsten georganiseerd voor alle leden van de OGMR (oudergeleding van de GMR) om meer verbinding te krijgen met de ouderleden van de medezeggenschapsraden van de verschillende scholen en gedachten over diverse onderwerpen met elkaar te delen.

In maart 2021 moest dhr. K. Kompaan, lid van de personeelsgeleding namens de Duisterhoutschool, zijn GMR-taken voorlopig laten rusten vanwege ziekte. Hij is afwisselend vervangen door MR-leden van dezelfde school. Sinds oktober 2021 wordt hij vervangen door mevr. P. Boersma. In september 2021 nam de GMR afscheid van mevrouw E. Duyve, PGMR-lid namens It Twalûk. Zij nam sinds de fusie en het ontstaan van SO-Fryslân deel aan de GMR en was een trouw lid. Ze beëindigde haar functie bij It Twalûk wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. It Twalûk heeft helaas nog geen GMR-opvolger kunnen vinden. Sinds september heeft dhr. Mud, PGMR-lid van Talryk, last van een ernstige hernia, waardoor hij de vergaderingen in het najaar van 2021 niet kon bijwonen. Binnen de oudergeleding van de GMR is per 1 september de heer J. Zwart, OGMR-lid van It Twalûk, gestopt wegens langdurige ziekte binnen de familie. Vanuit de Piet Bakkerschool is de heer F. van de Berg per 1 september toegetreden als OGMR lid tot de GMR.

Na de evaluatie in juni 2021 is unaniem besloten dat de heer K. van de Werff voorzitter blijft van de GMR. De functie van vice-voorzitter is vacant.

Een overzicht van de GMR-bezetting per 31 december 2021:

School	Personeelsgeleding	Oudergeleding
Kleurryk	Dhr. H. de Haan	<i>vacant</i>
Talryk	Dhr. S. Mud	Dhr. W. Huitema
It Twalûk	<i>vacant</i>	<i>vacant</i>
Duisterhoutschool	Dhr. K. Kompaan Tijdelijk: Mevr. P. Boersma	Mevr. M. Bosma
Piet Bakkerschool	Mevr. I. Roeters	Dhr. F. van den Berg
De Wingerd	Mevr. M. Schuiling	<i>vacant</i>
School Lydensteyn	Dhr. K. van der Werff (voorzitter)	<i>vacant</i>
Secretaris (onafhankelijk)	Mevr. S.G.R. Bax	

Instemming

Net als voorgaande jaren hebben verschillende werkgroepen, bestaande uit twee GMR-leden, een aantal beleidsstukken voorbereid en besproken met het Bestuursbureau en het College van Bestuur.

De volgende onderwerpen zijn aan de GMR voorgelegd voor instemming:

Privacyverklaring medewerkers

Dit onderwerp is het najaar van 2020 uitgebreid besproken. In januari 2021 kon de GMR hier instemming op geven.

Gedragscode medewerkers

Dit document is gelijktijdig met de privacyverklaring medewerkers aan de orde geweest in 2020. In januari 2021 kon de GMR hier instemming op geven.

GMR-reglement

In maart 2021 kon de GMR instemming geven aan het aangepaste GMR-reglement. Het heeft even geduurd, voordat er meer duidelijkheid was over een aantal artikelen van het GMR-reglement.

Drie functieprofielen voor toezichthouders

In mei 2021 heeft de GMR instemming verleend aan de beschrijving van de drie functieprofielen voor de toezichthouders binnen de Raad van Toezicht (RvT). Dit hield verband met het beëindigen van de functie van drie RvT-leden (twee per 1 augustus 2021 en één per 1 januari 2022) en de sollicitatieprocedure voor drie nieuwe RvT-leden. Eén GMR-lid heeft tevens deelgenomen in de sollicitatiecommissie.

Aanpassing functiewaardering en functiebeschrijving psychologisch assistent

In het najaar van 2020 zijn nieuwe functiewaarderingen en beschrijvingen opgesteld. De inschaling van de onderwijsassistenten is verhoogd van schaal 4 naar schaal 5. De psychologisch assistenten bleven in schaal 4. Hier is na overleg met de directie en het CvB opnieuw naar gekeken en de functiewaardering en functiebeschrijving psychologisch assistent is daarop aangepast. De GMR heeft in juni 2021 hier instemming op verleend.

Formatiebudgetten 2022 - 2023

Na een duidelijke uitleg van de controller en beantwoording van alle vragen over de budgetten stemde de GMR in november 2021 in met de formatiebudgetten.

Uitgestelde beleidsdocumenten

Een aantal in 2021 geplande documenten is uitgesteld en komt in 2022 aan de orde. Dit zijn:

- Kadernotitie Vitaliteit
- Kadernotitie Mobiliteit onderdeel van Vitaliteit (ook boeien en binden)
- Kadernotitie scholing (onderdeel van professionalisering)
- Digitaal bekwaamheidsdossier/digitaal personeelsdossier

De directies hadden in 2021 veel extra werkzaamheden in verband met de steeds wisselende maatregelen rondom corona. Ook werd er meer werkdruk ervaren door het veelvuldig regelen van protocollen, ziektevervangingen e.d. Het CvB merkte dat daardoor de MT's en personeelsleden niet extra konden worden belast voor het geven van input over diverse op te stellen documenten. De GMR had hiervoor begrip, maar betreurde dat inmiddels vele jaren het mobiliteits- en vitaliteitsbeleid is uitgesteld.

Samenwerkingen

De GMR is op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen de scholen. Zo wordt in Drachten het project Samen Kansrijk vormgegeven door middel van nieuwbouw en zijn er binnen de Piet Bakkerschool en Talryk diverse samenwerkingsprojecten met kinderdagverblijven.

Bij De Wingerd is de dependance nu ruim een jaar in gebruik en bij Talryk loopt een project op een locatie elders nu ook ruim een jaar.

Overige adviezen en activiteiten

Naast de reeds genoemde onderwerpen heeft de GMR ook positief advies gegeven over het Vakantierooster 2021-2022, het Toezichts- en Bestuursreglement (bijlage 3), de Begroting 2022 en de Meerjarenbegroting 2023-2025.

De GMR heeft zich verder nog verdiept in de functiebeschrijvingen L11 en L12 en de Kadernotitie stage. Deze laatste twee onderwerpen komen in 2022 terug.

Op basis van het informatierecht zijn verder nog de volgende stukken in de GMR besproken: Het Bestuursverslag 2020, de Jaarrekening 2020, de evaluatie vervangingspool en de concept-kadernotitie stage.

De GMR is elke vergadering door een lid van het College van Bestuur op de hoogte gehouden van de huidige ontwikkelingen.

De GMR heeft zelf het initiatief genomen om de kadernotitie Werkverdelingsplan te evalueren aan de hand van concrete input van de MR op de scholen. De GMR heeft dit in de loop van 2021 geëvalueerd. De conclusie was, dat deze Kadernotitie de scholen een richtlijn gaf en dat de scholen voldoende autonomie ervoeren om met het werkverdelingsplan aan de gang te gaan. Bij één school liep aanvankelijk het proces van maken van het werkverdelingsplan nog niet optimaal.

De GMR is door het bestuur van SO Fryslân betrokken bij de brieven aan personeel en ouders over de corona-ontwikkelingen en de te nemen maatregelen.

Rond de zomervakantie heeft de GMR een aantal keer extra overleg gehad met de RvT. Aanleiding was de herindeling van de taken en verandering van uren binnen het CvB.

De GMR heeft hierover een aantal aanbevelingen en punten van zorg gedeeld met de RvT, zoals:

- De zorg rondom de 'toekomstbestendigheid' van de voorgestelde veranderingen wordt uitgesproken.
- De (toekomst)visie op 'Leiderschap' binnen SO Fryslân vraagt nog de nodige aandacht.
- De GMR vraagt om een intensieve monitoring door de RvT gedurende de eerste periode.

B Bijlage - overzicht

- Bijlage 1: Strategisch Beleidsplan (SBP)
- Bijlage 2: Klachtenregeling
- Bijlage 3: Toezichts- en bestuursreglement
- Bijlage 4: Managementstatuut
- Bijlage 5: Afkortingen

C Jaarrekening

42665
SO Fryslân
Jaarrekening 2021

28-4-2022

Inhoudsopgave

Jaarrekening Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân	Pagina
Grondslagen	44
Model A: Balans per 31 december 2021	47
Model B: Staat van baten en lasten over 2021	48
Model C: Kasstroomoverzicht	49
Model VA: Vaste Activa	50
Model VV: Voorraden en vorderingen	51
Model EL: Effecten en Liquide middelen	52
Model EV: Eigen vermogen	53
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden	54
Model KS: Kortlopende schulden	55
Model G: Verantwoording subsidies	56
Model OB: Opgave overheidsbijdragen	57
Model AB: Opgave andere baten	58
Model LA: Opgave van de lasten	59
Model FB: Financiële baten en lasten	61
Model E: Overzicht verbonden partijen	62
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	63
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	65
Gebeurtenissen na balansdatum	66
Bestemming van het resultaat	67
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	68
 Overige gegevens	
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	69
Gegevens rechtspersoon	70

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting SO Fryslân en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

Bij de inrichting van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, RJ-richtlijn 660 en Titel 9 Boek 2 BW gehanteerd. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. In de balans is het resultaatbestemmingsvoorstel reeds verwerkt. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Financiële instrumenten

De Stichting SO Fryslân heeft alleen primaire financiële instrumenten, voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per post.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Investerings in meubilair, ICT en leermiddelen worden op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven vanaf de maand van aanschaf. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 2.500,- aangehouden. Investeringsubsidies die ontvangen zijn, worden in mindering gebracht op de investering. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

De kosten van groot onderhoud aan de binnenkant alsmede het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting SO Fryslân.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker maar wel betrouwbaar te schatten is.

Vorziening groot onderhoud

De Stichting SO Fryslân past artikel 4 lid 1c van de Richtlijnen jaarverslaggeving onderwijs toe. In afwijking van hoofdstuk 2.1.2 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2019, 2020 en 2021 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van de onderwijsspannen gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Vorziening ambtsjubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

- de ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.
- geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.
- geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Pensioenen

De Stichting SO Fryslân heeft een pensioenregeling. Pensioenen voor het onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

Per eind 2020 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,2%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst en -verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings, en -financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Model A: Balans per 31 december 2021

(na resultaatverdeling)

1 Activa	31 december 2021	31 december 2020
Vaste Activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	<u>3.134.236</u>	<u>3.150.624</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	<u>3.134.236</u>	<u>3.150.624</u>
Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	3.021.182	2.822.438
1.2.4 Liquide middelen	<u>6.090.067</u>	<u>6.351.060</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>9.111.249</u>	<u>9.173.498</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>12.245.485</u>	<u>12.324.122</u>
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	7.066.316	6.867.177
2.2 Voorzieningen	861.504	964.024
2.4 Kortlopende schulden	<u>4.317.665</u>	<u>4.492.921</u>
<u>Totaal passiva</u>	<u>12.245.485</u>	<u>12.324.122</u>

Model B: Staat van baten en lasten over 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	29.533.896	28.003.240	28.516.588
3.2 Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	190.730	136.479	166.390
3.5 Overige baten	<u>2.067.127</u>	<u>1.790.766</u>	<u>1.876.570</u>
Totaal baten	<u>31.791.753</u>	<u>29.930.485</u>	<u>30.559.548</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	27.297.407	26.596.324	26.494.456
4.2 Afschrijvingen	425.241	574.558	539.678
4.3 Huisvestingslasten	1.814.356	1.753.254	1.730.650
4.4 Overige lasten	<u>2.055.612</u>	<u>1.701.350</u>	<u>1.830.257</u>
Totaal lasten	<u>31.592.616</u>	<u>30.625.486</u>	<u>30.595.041</u>
Saldo baten en lasten	<u>199.138</u>	<u>-695.000</u>	<u>-35.493</u>
6 Financiële baten en lasten	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>1.287</u>
Resultaat	<u>199.139</u>	<u>-695.000</u>	<u>-34.206</u>

Model C: Kasstroomoverzicht

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	199.138	-35.493
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	425.241	539.678
Mutaties voorzieningen	-102.520	-260.338
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen (-/-)	-198.744	-307.932
Schulden	-175.255	436.922
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	<u>147.859</u>	<u>372.837</u>
Ontvangen interest	13	2.022
Betaalde interest (-/-)	-12	-735
	<u>1</u>	<u>1.287</u>
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	<u>147.860</u>	<u>374.124</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-468.066	-544.355
Desinvesterings in MVA	59.214	72.820
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	<u>-408.853</u>	<u>-471.535</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-260.993</u>	<u>-97.411</u>
Beginstand liquide middelen	6.351.060	6.448.471
Mutatie liquide middelen	-260.993	-97.411
Eindstand liquide middelen	<u><u>6.090.067</u></u>	<u><u>6.351.060</u></u>

Model VA: Vaste Activa

1 Activa

1.1.2 Materiele vaste activa

	Mutaties 2021								
	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2021	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2021	Boekwaarde per 1 januari 2021	Investeringsen	Des- investeringsen	Afschrij- vingen	Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2021	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2021
1.1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	4.162.010	3.077.680	1.084.329	68.411	-	48.850	4.230.421	3.126.530	1.103.890
1.1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	4.193.425	2.293.470	1.899.954	293.968	143.367	337.678	4.344.026	2.546.996	1.797.030
1.1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	378.221	211.880	166.340	105.688	-	38.713	483.908	250.593	233.315
Materiële vaste activa	8.733.656	5.583.031	3.150.624	468.066	143.367	425.241	9.058.355	5.924.119	3.134.236

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 2.500.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de vervoersmiddelen en onderwijsleerpakket.

Gehanteerde afschrijvingspercentages inventaris en andere vaste bedrijfsmiddelen per categorie:

	<u>termijn in jaren</u>		<u>percentage</u>
1.1.1.2.1 - gebouwen (verbouw)	20 en 40		5% en 2,5%
- zonnepanelen	15		6,67%
1.1.1.2.3 - computerapparatuur	5 en 10		20% en 10%
- (school)meubilair	10, 15 en 20		10%, 6,67% en 5%
- technisch meubilair	4		25%
- huishoudelijke apparatuur	10		10%
1.1.1.2.4 - leermiddelen	8		12,5%
- vervoersmiddelen	10		10,0%

Model VV: Voorraden en vorderingen

1.2.2 Vorderingen

	<u>31 december 2021</u>	<u>31 december 2020</u>
1.2.2.1 Debiteuren algemeen	1.181.307	1.162.805
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	1.737.617	1.614.573
1.2.2.8 Overige overheden	42.028	-
1.2.2.10 Overige vorderingen	48.301	22.609
1.2.2.15 Overlopende activa overige	<u>11.929</u>	<u>22.451</u>
<u>Vorderingen</u>	<u>3.021.182</u>	<u>2.822.438</u>

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.2.4 Liquide middelen

	<u>31 december 2021</u>	<u>31 december 2020</u>
1.2.4.1 Kasmiddelen	1.611	3.922
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	135.636	98.583
1.2.4.3 Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	<u>5.952.820</u>	<u>6.248.555</u>
<u>Liquide middelen</u>	<u>6.090.067</u>	<u>6.351.060</u>

Model EV: Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2021	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2021
2.1.1.1 Algemene reserve	4.155.858	222.768		4.378.627
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek	1.922.850	28.502		1.951.352
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	788.469	-52.131		736.338
<u>Eigen Vermogen</u>	6.867.177	199.139	-	7.066.316
Uitsplitsing				
<i>21150 - Algemene reserve</i>	4.155.858	222.768		4.378.627
<u>2.1.1.1 Algemene reserve</u>	4.155.858	222.768	-	4.378.627
<i>21200 - Bestemmingsreserve scholingsbeleid ivm professionalisering</i>	556.812	-154.495		402.317
<i>21212 - Bestemmingsreserve communicatieplan</i>	132.078	-17.886		114.192
<i>21213 - Bestemmingsreserve NPO</i>	-	529.000		529.000
<i>21220 - Bestemmingsreserve personeel</i>	533.960	-28.117		505.843
<i>21230 - Bestemmingsreserve projecten</i>	400.000	-		400.000
<i>21302 - Bestemmingsreserve huisvesting</i>	300.000	-300.000		-
<u>2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek</u>	1.922.850	28.502	-	1.951.352
<i>21300 - Bestemmingsreserve privaat</i>	788.469	-52.131		736.338
<u>2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat</u>	788.469	-52.131	-	736.338

Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1 januari 2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2021	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.2.1 Voorziening jubilea	369.014	33.897	41.334	-	-	361.578	50.864	178.459	132.255
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	595.010	348.426	312.182	131.328	-	499.926	268.148	231.778	-
Voorzieningen	964.024	382.323	353.516	131.328	-	861.504	268.148	231.778	-

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2021	31 december 2020
2.4.8 Crediteuren	246.645	547.634
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.131.684	1.044.036
2.4.10 Pensioenen	349.068	303.926
2.4.12 Overige kortlopende schulden	275.499	33.184
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	102.761	136.949
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	1.385.240	1.649.797
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	826.767	777.394
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>4.317.665</u>	<u>4.492.921</u>

Model G: Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving Toewijzing Kenmerk datum De activiteiten zijn ultimo 2021 conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond

Subsidie voor studieverlof 1.074.316 27-7-2021 J
Impuls- en Innovatie bewegingsonderwijs 118210300 13-12-2021 N

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	datum	Bedrag van de toewijzing	€	Ontvangsten t/m 2020	€	Totale subsidiebelaste kosten t/m 2020	€	Saldo per 1 januari 2021	€	Ontvangsten in 2021	€	Subsidiebelaste kosten in 2021	€	Te verrekenen per 31 december 2021	€
				0		0		0		0		0		0		0	
Totaal																	

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doortopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	datum	Bedrag van de toewijzing	€	Ontvangsten t/m 2020	€	Totale subsidiebelaste kosten t/m 2020	€	Saldo per 1 januari 2021	€	Ontvangsten in 2021	€	Subsidiebelaste kosten in 2021	€	Te verrekenen per 31 december 2021	€
				0		0		0		0		0		0		0	
Totaal																	

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	27.661.502	27.285.240	27.242.659
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	1.463.435	350.000	979.476
3.1.3.1 Doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	408.959	368.000	294.453
<u>Rijksbijdragen</u>	29.533.896	28.003.240	28.516.588

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	183.480	134.979	159.900
3.2.2.3 Overige overheden	7.250	1.500	6.490
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	190.730	136.479	166.390

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.5.1 Opbrengst verhuur	90.269	69.300	57.303
3.5.2 Detachering personeel	196.753	143.844	139.200
3.5.3 Schenkingen	-	-	-
3.5.4 Sponsoring	-	-	250
3.5.5 Ouderbijdragen	-	54.000	14.900
3.5.10 Overige	1.780.105	1.523.622	1.664.917
<u>Overige baten</u>	<u>2.067.127</u>	<u>1.790.766</u>	<u>1.876.570</u>

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten

4.1 Personele lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.1.1 Lonen en salarissen	25.052.666	23.614.554	24.176.994
4.1.2 Overige personele lasten	2.477.132	2.981.770	2.732.731
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	232.391	-	415.269
<u>Personele lasten</u>	27.297.407	26.596.324	26.494.456
Uitsplitsing			
4.1.1.1 <i>Brutolonen en salarissen</i>	18.634.257		18.353.872
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	2.694.465		2.538.140
4.1.1.3 <i>Premies Participatiefonds (PO/VO)</i>	647.828		667.660
4.1.1.4 <i>Premies Vervangingsfonds (PO/VO)</i>	8.532		23.832
4.1.1.5 <i>Pensioenpremies</i>	3.067.584		2.593.490
<u>Lonen en salarissen</u>	25.052.666	23.614.554	24.176.994
4.1.2.1 <i>dotaties/vrijval voorzieningen</i>	33.897	10.000	-228.281
4.1.2.2 <i>personeel niet in loondienst</i>	1.187.003	2.058.770	1.997.436
4.1.2.3 <i>overige</i>	1.256.231	913.000	963.575
<u>Overige personele lasten</u>	2.477.132	2.981.770	2.732.731

4.2 Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	425.241	574.558	539.678
<u>Afschrijvingslasten</u>	425.241	574.558	539.678

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.3.1 Huurlasten	341.323	228.500	196.942
4.3.3 Onderhoudslasten	445.248	474.782	369.698
4.3.4 Energie en water	336.816	290.500	268.234
4.3.5 Schoonmaakkosten	393.706	327.500	353.713
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	42.750	50.000	42.988
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	217.098	286.472	271.331
4.3.8 Overige huisvestingslasten	37.415	95.500	227.745
<u>Huisvestingslasten</u>	1.814.356	1.753.254	1.730.650

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.4.1 Administratie en beheer	702.867	609.850	644.953
4.4.2 Inventaris en apparatuur	448.635	345.000	363.879
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	444.437	370.000	411.716
4.4.5 Overige	459.673	376.500	409.709
<u>Overige lasten</u>	2.055.612	1.701.350	1.830.257
Specificatie honorarium			
4.4.1.1 <i>Onderzoek jaarrekening</i>	17.545	18.000	17.736
4.4.1.2 <i>Andere controle opdracht</i>			
4.4.1.3 <i>Fiscale adviezen</i>			
4.4.1.4 <i>andere niet-controle dienst</i>			
<u>Accountantslasten</u>	17.545	18.000	17.736

Model FB: Financiële baten en lasten

6 Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
6.1.1 Rentebaten	13	-	2.022
6.2.1 Rentelasten (-/-)	12	-	735
<u>Financiële baten en lasten</u>	1	-	1.287

Model E: Overzicht verbonden partijen

SO Fryslân participeert sinds de overname van de Duisterhoutschool (1-8-2015) in de gezamenlijke VVE (Multifunctioneel Schoolgeouw Zuid Oosterwolde). Jaarlijks wordt circa € 26.000 bijgedragen aan de exploitatiekosten voor de instandhouding van het gebouw.

SO Fryslân participeert in de volgende Samenwerkingsverbanden:

- PO-21-01 Friesland
- VO-21-01 Noord Friesland
- VO 21-02 Zuid Oost-Friesland
- VO 21-03 Zuid West Friesland

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Vermelding topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op SO Fryslân.

Het voor SO Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 163.000, het WNT-maximum voor het onderwijs: klasse D.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021

Bedragen x € 1	G.J. Diever	M. Pruiksmä
Funciegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,8	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	100.058	131.632
Beloning betaalbaar op termijn	16.716	22.372
Subtotaal	116.775	154.005
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	130.400	163.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	-	-
Totale bezoldiging 2021	116.775	154.005

Gegevens 2020	G.J. Diever	M. Pruikisma
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2020 in fte	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	131.918	131.730
Beloning betaalbaar op termijn	20.525	20.532
Subtotaal	152.443	152.262
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	157.000	157.000
Totale bezoldiging 2020	152.443	152.262

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	C. Joosen	A.J.Dikken	M.J.J. Stam-Boots	J. Schagen	H. Drenth	S. de Graaf	J.E. Poorte	S. Dijkstra
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/7	01/01 - 31/12	01/01 - 31/7	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12	01/08 - 31/12	01/08 - 31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	8.000	3.500	6.000	3.500	6.000	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.450	9.508	16.300	9.508	16.300	6.792	6.792	6.792
Totale bezoldiging	8.000	3.500	6.000	3.500	6.000	2.500	2.500	2.500

Gegevens 2020	C. Joosen	A.J.Dikken	M.J.J. Stam-Boots	J. Schagen	H. Drenth	J.A. Jellema	P. Kingma
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12	01/01 - 31/7	01/01 - 31/7
Bezoldiging							
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	8.000	6.000	2.500	6.000	2.500	4.083	3.500
Totale bezoldiging	23.550	15.700	6.542	15.700	6.542	9.158	9.158

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

SO Fryslân heeft de volgende overeenkomsten gesloten:

- een schoonmaakcontract met Post Cleaning inzake schoonmaakkosten met een looptijd van 3 jaar vanaf augustus 2012. Het contract wordt ieder jaar stilzwijgend verlengd.

- een warmteleveringscontract met Delta T. Bio Energy BV met een looptijd van 10 jaar vanaf januari 2008. Het contract is na afloop met een periode van 5 jaar verlengd.

- een huurovereenkomst met betrekking tot de huur van een kantoorruimte aan de Morra 2-3 ten behoeve van de huisvesting van het stafbureau. De huurovereenkomst is ingegaan op 1 oktober 2009. De overeenkomst is per 1 oktober 2021 verlengd met een periode van 5 jaar. De huurprijs wordt jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van het maandindexcijfers volgens de consumentenprijsindex gepubliceerd door het CBS.

- samenwerkingsovereenkomst met Revalidatie Friesland. De omvang van de samenwerkingsovereenkomst is in de afgelopen jaren teruggelopen in verband met Passend Onderwijs en de ontwikkelingen met betrekking tot de afdeling Ambulante Begeleiding.

- de Duisterhoutschool heeft een locatie in Oosterwolde. SO Fryslân participeert sinds de overname van de Duisterhoutschool (1-8-2015) in de gezamenlijke VVE (Multifunctioneel Schoolgebouw Zuid Oosterwolde). De VVE is opgericht in 2005 en sinds 2007 in gebruik. Daarnaast participeert de Duisterhoutschool ook in de VVE Favet in Heerenveen. Deze VVE is opgericht en in gebruik sinds 2017.

- voor het onderhoud van de installaties is een contract afgesloten met Damstra Service en Onderhoud. Het contract is ingegaan op 1 januari 2017 en heeft een looptijd van 5 jaar. Er is jaarlijks een bedrag mee gemoeid ad € 57.650.

- het Twalûk maakt sinds 1 augustus 2017 gebruik van een aantal ruimten van schoolgebouw SBO De Bolder te Franeker. Het betreft medegebruik van het gebouw. Het contract is aangegaan voor het schooljaar 2017-2018 en C23klwordt jaarlijks stilzwijgend verlengd.

- In 2020 heeft De Wingerd de locatie Nyewei in gebruik genomen.
In eerste instantie is het gebouw aan de Nyewei voor een periode van 5 jaar in medegebruik gegeven.
In deze periode wordt door de gemeente onderzocht welke permanente bestemming dit gebouw gaat krijgen.

- In 2020 heeft VSO Talryk de locatie Unyk in gebruik genomen.
In 2022 zal de gemeente Smallingerland een definitief besluit nemen over het vervolg gebruik van het schoolgebouw in De Tike.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2021

222.768 wordt toegevoegd aan de algemene reserve

28.502 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek

-52.131 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

199.139 totaal resultaatverdeling

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

College van bestuur:

- Mevrouw M. Pruiksmā

Raad van Toezicht:

- Mevrouw S. de Graaf, voorzitter
- Mevrouw J.E. Poorte
- Mevrouw M.J.J. Stam-Boots
- De heer S. Dijkstra
- De heer H. Drenth

Datum vaststelling jaarrekening:

Overige gegevens

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân
Morra 2-3
9402 KH DRACHTEN

Datum
3 juni 2022

Behandeld door
C. Elsinga RA EMA

Kenmerk
8105/CE/RvdB

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het college van bestuur van Stichting Speciaal Onderwijs
Fryslân

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân te Drachten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)

en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountant protocol OCW 2021.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,

- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 3 juni 2022

AKSOS Assurance B.V.
namens deze

w.g. C. Elsinga RA EMA

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42665
Naam instelling	SO Fryslân
Adres	Morra 2-3
Postcode	9204KH
Plaats	Drachten
Telefoon	0512-584595
Website	www.so-fryslan.nl
Contactpersoon	Dhr. P.J. Faber
Telefoon	0512 - 58 45 95
E-mailadres	peterfaber@so-fryslan.nl

BRIN-nummers

00LD	Lydensteyn
00RS	Talryk
02XF	De Wingerd
03PB	Kleurryk
08ST	Piet Bakkerschool
19TX	Duisterhoutschool
26LD	Twalûk